

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРЕДВАРИТЕЛНИЯ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	17
3. ПРИХОДИ	51
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	52
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	52
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	53
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	54
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	54
9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	55
10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	55
11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	56
12. ЗАГУБИ/ПЕЧАЛБИ ОТ АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА	56
13. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	56
14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	58
15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	62
16. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	64
17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА	66
18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	67
19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	71
20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ	71
21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	72
22. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНЯ	74
23. ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	76
24. ДРУГИ КРАТКОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ И АКТИВИ	78
25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	79
26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	80
27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	81
28. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	82
29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	83
30. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	83
31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	84
32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	86
33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	86
34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРИ ЗА ФАКТОРИНГ	87
35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	87
36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	87
37. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	88
38. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	89
39. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	92
40. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	99
41. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	102

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група Софарма (Групата) включва дружество-майка и неговите тридесет и девет (31.12.2015 г.: тридесет и седем) дъщерни дружества. Допълнително, Групата има инвестиции в седем съвместни дружества (31.12.2015 г.: в седем съвместни дружества). Към датата на изготвяне на консолидирания годишен финансов отчет Групата има инвестиции в две асоциирани дружества (31.12.2015 г.: в три асоциирани дружества).

Дружество-майка

Софарма АД (дружество-майка) е търговско дружество, регистрирано в България със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Илиенско шосе" 16.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение №1/1991 г. на Софийски градски съд.

Дъщерни дружества

Към 31.12.2016 г. дъщерните дружества в Групата са:

- Софарма Трейдинг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Варненски окръжен съд № 3594/16.10.1998 г. и със седалище и адрес на управление – гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А“, етаж 12;
- Фармалогистика АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд от 12.08.2002 г. и със седалище и адрес на управление - гр.София, ул. "Рожен" №16;
- Електронкомерс ЕООД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 24456 от 1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул. "Самоковско шосе" № 1;
- Биофарм Инженеринг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Сливенски окръжен съд № 524/1997 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Сливен, бул. "Тракия" № 75;
- Момина крепост АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Великотърновски окръжен съд № 3426/1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Велико Търново, ул. "Магистрална" № 23;
- Софарма Билдингс АДСИЦ – търговско дружество, регистрирано в България с решение № 1 от 14.08.2007 г. на СГС и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А“, етаж 20;
- Унифарм АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 3685 от 1994 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул. "Трайко Станоев" № 3;
- Фито Палаузово АД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20120924105551 от 24.09.2012 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Казанлък, бул. "23 Пехотен шипченски полк" № 110;
- Софармаси ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 201501191300026 от 19.01.2015 г. и със седалище и адрес на управление-

- гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 2 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20150617110324 от 17.06.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Софармаси 3 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20151202165822 от 02.12.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Софармаси 4 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160229093338 от 29.02.2016 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Софармаси 5 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160301155620 от 01.03.2016 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
 - Софармаси 6 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20140127170842 от 27.01.2014 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12. (До 10.07.2016 г. наименованието на дружеството е Фарма Онлайн ЕООД.);
 - Медика АД - търговско дружество, регистрирано в България с регистрация по фирмено дело № 99 от 1991 г. на Благоевградски окръжен съд и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Оборище, бул. "Княз Александър Дондуков" 82;
 - Медика – Здраве ЕООД - представлява "Медика" АД в търговете и сключването на договори с болничните заведения, регистрирано в България с регистрация по фирмено дело № 7432 от 2001 г. на Софийски градски съд и със седалище и адрес на управление - гр. София, ж.к.Лагера, бл.38, вх.В, ет.1, ап.1. На 02.08.2016 г. е вписано в Търговския регистър решение на едноличния собственик за откриване на производство по ликвидация на дружеството.
 - Софарма Поланд З.О.О, Полша, в ликвидация - търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № KRS 0000178554 от 04.11.2003 г. на XX Икономическо отделение на Районния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. "Шъшкова" № 58;
 - Софарма Варшава СП. З.О.О, Полша – търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № ДСР 0000372245 от 17.12.2010 г. на XII стопанско отделение на Държавния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. "Халубинскиего" № 8;
 - ООО Софарма Украйна, Украйна – търговско дружество, регистрирано в Украйна с решение № 10691020000029051 от 07.08.2012 г. на Единния държавен регистър на юридическите лица и физическите лица - предприемачи и със седалище и адрес на управление – Украйна, гр. Киев, Оболонски район, проспект "Московский" № 9, корпус 4, ет.2, офис 4-203;

- ПАО Витамины, Украина – търговско дружество, регистрирано в Украина с решение № 133 от 15.04.1994 г. на Уманския градски съд и със седалище и адрес на управление – Украина, Черкаска област, гр. Уман, ул. „Ленински искри” № 31;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, Сърбия - търговско дружество, регистрирано в Сърбия с БД 49136/2015 на 05.06.2015 г. от Агенция по стопанските регистри на гр. Белград и със седалище и адрес на управление – Република Сърбия, гр. Белград, ул. „Палмотичева” № 13;
- СИА Бриз, Латвия – търговско дружество, регистрирано в Латвия с решение № 000302737 на 18.09.1991 г. от Търговския регистър на Латвийската република и със седалище и адрес на управление – Латвия, гр. Рига, ул. „Расас” № 5, LV – 1057;
- СООО Брититрейд, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 1983 на 24.09.2004 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул. ”М. Богдановича” № 118, офис 303 – Б;
- ООО Табина, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 1432/29.12.1999 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, Куйбышева, д. 57, к. 1;
- СООО Бризфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския градски изпълнителен комитет в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под № 800007989 от 07.07.2009 г и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. ”Есенина”, д.16, помещ.1 Н;
- ОДО Алеан, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 100160720 от 29.05.2001 г в Минския градски изпълнителен комитет в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. ”Ташкентская”, д.16, корпус1;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския изпълнителен комитет на 24.11.2000 г. / №1348 в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под №190174236 и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, 1-ый Твердый переулок, д. 7;
- УАБ ТБС Фарма, Литва - търговско дружество, регистрирано в Литовския регистър на юридическите лица на 01.03.2013 г. / 303011389, със седалище и адрес на управление – Литва, гр. Вилнюс, ул. “Витауто“ № 8 / ул. „Лиубарто“ № 7, ПК: 08118;
- ОДО Вестфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 590002202 на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, ул. ”Домбровского”, д.47, к.3;
- ОДО БелАгроМед, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 009126 от 29.06.2001 г. от Гродненски градски изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, ул. „17 Сентября“;
- ТОО Софарма Казахстан, Казахстан - търговско дружество, регистрирано в Казахстан с решение № 5286-1910-04-ТОО от 06.11.2014 г. от Министерство на правосъдието, Ауезовски район, със седалище и адрес на управление – Казахстан, гр. Алмати, Ауезовски район, мкр. Мамир – 4, дом 190;
- ООО Данафарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 09.04.2004 г. на Брестски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Брест, бул. „Машерова“ 53;

- ООО Галенафарм, Беларус- търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 12.06.2013 година на Бретски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, Бретска област, гр. Пинск, ул. „Бретская“ 118-97;
- ОДО Меджел, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1044 от 14.09.2000 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Солтиса“ 60;
- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 25.09.2008 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление- Беларус, гр. Минск, ул. „Логойский тракт“ 29;
- ООО Фарматея, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 17.10.2012 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление- Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;
- ООО Мобил Лайн, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 16.03.2010 г. на Борисовски районен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, Минска област, гр. Борисов, ул. Краснознаменная 63.
- Вета Фарма АД - търговско дружество, регистрирано в България с регистрация по фирмено дело № 581 от 05.04.1999 г. на Великотърновския окръжен съд и със седалище и адрес на управление - гр. Велико Търново, ул. ”Дълга лъка” № 32;
- ОДО СалюсЛайн, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 287 от 05.05.2006 г. на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр.Гродно, ул. Виленская 6.

На 16.02.2016 г. чрез дъщерното дружество СООО Брититрейд, Беларус, Групата е придобила 50% дял от капитала на Мобил Лайн ООО, Беларус, в резултат на което последното се трансформира в дъщерно дружество.

На 24.03.2016 г. Медика Болканс ЕООД (S.R.L.), Румъния - дъщерно дружество чрез Медика АД е прекратено чрез ликвидация и заличено от Търговския регистър.

На 09.05.2016 г. Групата се освобождава от участието си в дъщерното дружество Иванчич и синове Д.о.о, Сърбия.

На 26.08.2016 г. Групата договаря продажбата на контролния пакет дялове от капитала на ООО НПК Биотест, Беларус, в резултат на което се освобождава от контрол и остава със значително влияние до 05.12.2016, когато изцяло продава инвестицията си.

На 18.11.2016 г. е регистрирано преструктурирането на ОДО Аленфарм-плюс, Беларус, чрез обединяване на нетните му активи с тези на УП Альфамед, Беларус и консолидиране на балансите на двете дружества. Дейността на присъединяващото се дружество УП Альфамед, Беларус се прекратява и всичките му права и задължения към момента на присъединяването се поемат от основното дружество- Аленфарм плюс.

В резултат на преструктурирането Групата придобива контролен пакет от капитала на СалюсЛайн ОДО, Беларус, като последното се трансформира от асоциирано в дъщерно дружество.

На 26.02.2015 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията е вписано вливането на „Българска роза – Севтополис” АД („преобразуващо се дружество”), в „Софарма“ АД по смисъла на чл. 262 и следващите от ТЗ. Преобразуващото се дружество е прекратено без ликвидация и

цялото му имущество е преминало в патримониума на „Софарма” АД („приемащо дружество”). За дата на счетоводно отразяване на вливането е приета датата 01.01.2015г.

На 14.05.2015 г. Групата е продала 75% от участието си в капитала на Екстаб Корпорейшън, САЩ, като запазва 5% участие, което на 28.09.2015 г. по силата на сключен договор, е трансформирано в 5% участие в капитала на Екстаб Фарма Инк, САЩ. В резултат на реализираната сделка, Групата се освобождава и от непрякото си участие в Екстаб Фарма Лимитид, Великобритания – дъщерно дружество до 14.05.2015 г. чрез Екстаб Корпорейшън, САЩ.

Към 31.12.2015 г. инвестицията в Софарма САЩ, САЩ е отписана, тъй като дружеството е суспендирана дейност в САЩ.

Съвместни дружества

Към 31.12.2016 г. съвместните дружества в Групата са:

- ООО Виватон плюс, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 590004353 на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, пр. „Клецкова” д.13 Б, офис 2;
- ООО Мед-дент, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 0018240 от 11.03.2013 г. от Управление на икономиката на Бобруйски градски изпълнителен съвет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. „К. Маркса“ № 120, офис 4;
- БООО СпецАфармация, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 22-8 от 30.10.2000 г. от Могилевски областен изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. „К. Маркса“ № 120, офис 2;
- ООО Беллерофон, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 1193 от 17.07.2003 г. издадено от Мински градски изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул. „Сторожевская“ № 5-45.
- ЗАО Интерфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под № 300000556 и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Витебск, площад Строителей, бл.3 ап.2;
- ООО Ивем и К, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 27.07.2001 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;
- ООО Ариенс, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 605 от 30.12.1996 г. на Витебски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Полоцк, ул. „Школная“.

Асоциирани дружества

Към 31.12.2016 г. асоциираните дружества в Групата са:

- ООО Здравей, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 04.06.2014 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;

- Доверие Обединен Холдинг АД – търговско дружество, регистрирано в Софийски градски съд по фирмено дело № 13056 от 1996 г. и със седалище и адрес на управление гр.София 1504, бул. “Княз Дондуков” № 82.

1.1. Собственост и управление на дружеството-майка

Софарма АД е публично дружество съгласно българския Закон за публично предлагане на ценни книжа. От м. ноември 2011 г. акциите на дружеството се търгуват и на Варшавската фондова борса.

Към 31.12.2016 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството-майка е както следва:

	%
Донев Инвестмънтс Холдинг АД	24.78
Телекомплект Инвест АД	20.15
Ромфарм Компани ООД	18.04
Софарма АД (обратно изкупени акции)	4.20
Други юридически лица	28.92
Физически лица	3.91
	100.00

Софарма АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове както следва:

Д.и.н. Огнян Донев	Председател
Весела Стоева	Член
Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството-майка се представлява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донев.

1.2. Структура на групата и предмет на дейност

Структурата на Групата включва Софарма АД като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

<i>Дъщерни дружества</i>	31.12.2016	31.12.2015	<i>Дата на</i>	<i>Дата на</i>
	<i>Участие</i>	<i>Участие</i>	<i>придобиване</i>	<i>освобождаване</i>
	%	%	<i>на контрол</i>	<i>от контрол</i>
Дружества в България				
Софарма Трейдинг АД*	72.58	72.13	08.06.2006	
Фармалогистика АД	84.93	78.37	15.08.2002	
Електронкомерс ЕООД	100	100	09.08.2005	
Биофарм Инженеринг АД	97.15	97.15	10.03.2006	
Софарма Билдингс АДСИЦ	40.39	40.75	04.08.2008	
Момина крепост АД	93.54	92.78	01.01.2008	
Унифарм АД *	77.89	52.06	27.10.2010	

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Фито Палаузово АД	95	95	21.09.2012
Софармаси ЕООД**	72.58	72.13	19.01.2015
Софармаси 2 ЕООД**	72.58	72.13	05.06.2015
Софармаси 3 ЕООД**	72.58	72.13	02.12.2015
Софармаси 4 ЕООД**	72.58	-	29.02.2016
Софармаси 5 ЕООД**	72.58	-	01.03.2016
Софармаси 6 ЕООД**	72.58	72.13	03.12.2015
Медика АД	97.96	66.72	26.10.2015
Медика-Здраве ЕООД (в процес на ликвидация)**	97.96	66.72	26.10.2015
Вета Фарма АД	68.05	-	11.11.2016

* *ефективен процент на участие*

** *непряко участие*

<i>Дъщерни дружества</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>Дата на</i>	<i>Дата на</i>
	<i>Участие</i>	<i>Участие</i>	<i>придобиване</i>	<i>освобождаване</i>
	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>на контрол</i>	<i>от контрол</i>
<i>Дружества в чужбина</i>				
СИА Бриз	66.13	66.13	10.11.2009	
СООО Брититрейд **	52.90	51.91	10.11.2009	
ПАО Витамини	99.56	99.56	18.01.2008	
Иванчич и синове Д.о.о	-	51	10.04.2008	09.05.2016
Софарма Варшава СП. З.О.О	100	100	23.11.2010	
Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград**	72.58	72.13	05.06.2015	
Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация	60	60	16.10.2003	
Медика Болканс S.R.L. **	-	66.72	26.10.2015	24.03.2016
ООО Табина**	62.82	58.86	08.04.2011	
СООО Бризфарм **	46.26	39.41	20.12.2012	
ОДО Алеан **	62.96	64.81	07.02.2013	
ООО Софарма Украйна	100	100	07.08.2012	
ООО Фармацевт плюс **	42.98	42.98	31.05.2013	
УАБ ТБС Фарма **	33.73	33.73	01.03.2013	
ОДО Вестфарм**	62.96	62.82	04.07.2013	
ООО НПК Биотест **	-	46.29	02.09.2013	26.08.2016
ОДО БелАгроМед **	62.96	50.26	30.07.2013	
ТОО Софарма Казахстан	100	100	06.11.2014	
ООО Данафарм **	48.94	48.14	28.02.2015	
ООО Галенафарм **	48.94	48.14	28.02.2015	
ОДО Меджел **	48.94	48.14	28.02.2015	
ОДО Аленфарм-плюс **	48.94	48.14	30.06.2015	
ООО Фарматея **	22.39	33.73	30.11.2015	
ООО Мобил Лайн **	48.94	-	16.02.2016	
ОДО СлаюсЛайн **	48.74	-	18.11.2016	

* *ефективен процент на участие*

** *непряко участие*

- Унифарм АД е дъщерно дружество на Софарма АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на Унифарм АД със 77.88 % и непрякото участие на дружеството-майка с 0.01 % чрез дъщерното дружество Медика АД с участие 0.01 % от капитала на Унифарм АД;

- Софарма Трейдинг АД е дъщерно дружество на Софарма АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на Софарма Трейдинг АД с 72.14 % и непрякото участие на дружеството-майка с 0.42 % чрез дъщерното дружество Медика АД с участие 0.43 % от капитала на Софарма Трейдинг АД и 0.02 % чрез дъщерното дружество Унифарм АД с участие 0.03 % от капитала на Софарма Трейдинг АД;
- Софарма Билдингс АДСИЦ е дъщерно дружество по силата на сключено писмено споразумение за контрол между Софарма АД и други акционери;
- Фито Палаузово АД е директно дъщерно дружество след вливането на Българска роза Севтополис АД в Софарма АД (от 01.01.2015 г.);
- Софармаси ЕООД е дъщерно дружество на Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Софармаси ЕООД;
- Софармаси 2 ЕООД е дъщерно дружество на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 2 ЕООД;
- Софармаси 3 ЕООД е дъщерно дружество на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 3 ЕООД;
- Софармаси 4 ЕООД е дъщерно дружество на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 4 ЕООД;
- Софармаси 5 ЕООД е дъщерно дружество на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 5 ЕООД;
- Софармаси 6 ЕООД е дъщерно дружество на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Фарма Онлайн ЕООД;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград е дъщерно дружество на Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград;
- Медика-Здраве ЕООД (в процес на ликвидация) е дъщерно дружество на Медика АД - Медика АД притежава 100% от капитала на Медика-Здраве ЕООД;
- СООО Брититрейд, Беларус е дъщерно дружество на СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 80% от капитала на Брититрейд СОО.
- ООО Табина, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 95% от капитала на ООО Табина;
- СООО Бризфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 69.25% от капитала на Бризфарм СООО;
- ОДО Алеан, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 76%, а СООО Брититрейд - 24% от капитала на ОДО Алеан;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 65% от капитала на ООО Фармацевт плюс;
- УАБ ТБС Фарма, Литва е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 51% от капитала на УАБ ТБС Фарма;
- ОДО Вестфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 76%, а СООО Брититрейд - 24% от капитала на ОДО Вестфарм;

- ОДО БелАгроМед, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 76%, а СООО Брититрейд - 24% от капитала на ОДО БелАгроМед;
- ООО Данафарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ООО Данафарм;
- ООО Галенафарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ООО Галенафарм;
- ОДО Меджел, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ОДО Меджел;
- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ОДО Аленфарм-плюс;
- ООО Фарматея, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус - СИА Бриз притежава 2%, а ООО Фармацевт плюс – 49% от капитала на ООО Фарматея;
- ООО Мобил Лайн, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ООО Мобил Лайн.
- ОДО СалюсЛайн, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия, неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд и неговото дъщерно дружество ОДО Аленфарм-плюс, Беларус - СИА Бриз притежава 10%, СООО Брититрейд - 80%, а ОДО Аленфарм-плюс 5% от капитала на ОДО СалюсЛайн.

Основният предмет на дейност на дружествата от Групата е концентриран във фармацевтичния сектор, с изключение на отделни дружества, чийто предмет на дейност е и в областта на инвестициите в имоти и ценни книжа.

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- Софарма АД - производство и търговия на лекарствени субстанции (активни съставки) и лекарствени форми; научно-изследователска и инженерно-внедрителска дейност в областта на лекарствените средства;
- Софарма Трейдинг АД - търговия с фармацевтични продукти;
- Медика АД - производство и продажба на превързочни и санитарно – хигиенни материали, готови лекарствени форми, зъбно-зъболекарски препарати и хранителни добавки;
- Биофарм Инженеринг АД - производство и търговия с инфузионни разтвори;
- Фармалогистика АД - вторична опаковка на фармацевтични продукти и отдаване под наем на недвижими имоти;
- Електронкомерс ЕООД - търговия, транспортиране и разфасовка на радиоактивни материали и ядрена техника за медицината, битова електроника и електротехника;
- Софарма Билдингс АДСИЦ - инвестиране на парични средства, набрани чрез издаване на

ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им;

- Момина крепост АД - разработване, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина;
- Унифарм АД - производство и търговия на фармацевтични продукти;
- Фито Палаузово АД – производство, събиране, изкупуване, добив и реализация на билки и лечебни растения;
- Медика-Здраве ЕООД (в процес на ликвидация) - представлява “Медика” АД в търговете и сключването на договори с болничните заведения;
- Вета Фарма АД - производство на лекарствени, нелекарствени и други продукти.
- Софармаси ЕООД – франчайзинг, ноу-хау, наемане на имоти, търговия и други;
- Софармаси 2 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 3 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 4 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 5 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 6 ЕООД – онлайн и офлайн търговия на дребно с лекарствени продукти;
- ПАО Витамины, Украйна - производство и търговия на фармацевтични продукти;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, Сърбия – консултантска дейност;
- Софарма Поланд З.О.О, Полша, в ликвидация - изследване на пазара и общественото мнение;
- Софарма Варшава СП. З.О.О, Полша - търговия на едро с фармацевтични и медицински стоки и изследване на пазара и общественото мнение;
- ООО Софарма Украйна, Украйна - търговия с фармацевтични продукти и изследване на пазара и общественото мнение;
- СИА Бриз., Латвия - търговия с фармацевтични продукти;
- СООО Брититрейд , Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Табина, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- СООО Бризфарм, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ОДО Алеан, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- УАБ ТБС Фарма, Литва - търговия с фармацевтични продукти, производство на лекарствени форми и фармацевтични препарати, научноизследователска и експериментална дейност в областта на биотехнологиите;
- ОДО Вестфарм, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства и медицинска техника;
- ОДО БелАгроМед, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства и фармацевтични продукти;
- ТОО Софарма Казахстан, Казахстан - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Данафарм, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ООО Галенафарм, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ОДО Меджел, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;

- ООО Фарматея, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ООО Мобил Лайн, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства и медицинска техника.
- ОДО СалюсЛайн, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника.

Дружеството-майка и дъщерните дружества: Софарма Трейдинг АД, Медика АД, Медика-Здраве ЕООД (в процес на ликвидация), Фармалогистика АД, Електронкомерс ЕООД, Биофарм Инженеринг АД, Софарма Билдингс АДСИЦ, Момина крепост АД, Унифарм АД, Фито Палаузово АД, Софармаси ЕООД, Софармаси 2 ЕООД, Софармаси 3 ЕООД, Софармаси 4 ЕООД, Софармаси 5 ЕООД, Софармаси 6 ЕООД и Вета Фарма АД извършват своята дейност в България, Софарма Поланд З.О.О - в ликвидация и Софарма Варшава СП. З.О.О оперират в Полша, ПАО Витамини, ООО Софарма Украйна - в Украйна, Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград - в Сърбия, СИА Бриз - в Латвия, СООО Брититрейд, ООО Табина, ОДО Алеан, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ОДО Вестфарм, ОДО БелАгроМед, ООО Данафарм, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс, ООО Фарматея, ООО Мобил Лайн и ОДО СалюсЛайн - в Беларус, УАБ ТБС Фарма - в Литва, ТОО Софарма Казахстан - в Казахстан, а Медика Болканс S.R.L., прекратено чрез ликвидация на 24.03.2016г. - в Румъния.

Към 31 декември 2016 г. участието на Групата в *съвместни дружества* е следното:

- ООО Виватон плюс, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, Латвия 50 % участие заедно с Аптека груп Холдинг. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 20.12.2012 г.
- ООО Мед-дент, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50 % участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 17.12.2013 г.
- БООО СпецАфармация, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50 % участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 20.01.2014 г.
- ООО Беллерофон, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50% участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 27.11.2014 г.
- ЗАО Интерфарм, Беларус съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50% участие заедно с юридическо лице от капитала на ЗАО Интерфарм. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 31.12.2014 г.
- ООО Ивем и К, Беларус, съвместно дружество чрез ООО Фармацевт плюс и СООО Брититрейд, които притежават общо 50% от капитала на ООО Ивем и К. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 01.12.2015 г.

- ООО Ариенс, Беларус, съвместно дружество чрез ООО Фармацевт плюс, който притежава 50% участие от капитала на ООО Ариенс. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 01.12.2015 г.

Към 31 декември 2016 г. участието на Групата в *асоциирани дружества е следното:*

- ООО Здравей, Беларус - 10.75% участие (25% номинално участие през ООО Фармацевт плюс). Предметът на дейност на асоциираното дружество е търговия на едро с хранителни добавки и изделия с медицинско предназначение. Дружеството е асоциирано за Групата от 09.12.2015 г.

- Доверие Обединен Холдинг АД – 30.22% участие на Софарма АД. Предметът на дейност на дружеството е придобиване, управление, оценка и продажба на дялове и/или акционерни участия в български и чуждестранни дружества – юридически лица. Дружеството е асоциирано за Групата от 21.12.2016 г.

Към датата на настоящия предварителен консолидиран годишен финансов отчет средно-списъчният състав на персонала в Групата е 4,543 работници и служители (2015 г.: 4,258).

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основни показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружествата от Групата за периода 2014 – 2016 г., са представени в таблицата по-долу:

Показател	2014	2015	2016
USD/BGN средно за годината/периода	1.47437	1.76441	1.76833
USD/BGN в края на годината/периода	1.60841	1.79007	1.85545
PLN/BGN средно за годината/периода	0.46760	0.46754	0.44846
PLN/BGN в края на годината/периода	0.45376	0.46128	0.44347
RSD/BGN средно за годината/периода	0.01669	0.01620	0.01589
RSD/BGN в края на годината/периода	0.01617	0.01608	0.01584
UAH/BGN средно за годината/периода	0.12837	0.08186	0.06916
UAH/BGN в края на годината/периода	0.10169	0.07458	0.06881
GBP/BGN средно за годината/периода	2.42721	2.69672	-
GBP/BGN в края на годината/периода	2.50010	2.65021	-
EUR/BGN средно за годината/периода	1.95583	1.95583	1.95583
EUR/BGN в края на годината/периода	1.95583	1.95583	1.95583
RON/BGN средно за годината/периода	-	-	0.43556
RON/BGN в края на годината/периода	-	0.43179	0.43089
LVL/BGN средно за годината/периода	2.78820	-	-
LVL/BGN в края на годината/периода	2.78410	-	-
1000 BYR/BGN средно за годината/периода	0.14410	0.11167	-
1000 BYR/BGN в края на годината/периода	0.13554	0.09629	-
1 BYN/BGN средно за годината/периода	-	-	0.89057
1 BYN/BGN в края на годината/периода	-	-	0.95429
LTL/BGN средно за годината/периода	0.56645	-	-
LTL/BGN в края на годината/периода	0.56645	-	-
KZT/BGN средно за годината/периода	0.00863	0.00829	0.00518

KZT/BGN в края на годината/периода	0.00880	0.00527	0.00555
------------------------------------	---------	---------	---------

Източник: БНБ, Национални банки на: Украйна, Полша, Сърбия, Беларус, Латвия, Литва и Казахстан.

На 01.07.2016 г. е проведена деноминация на официалната парична единица на Република Беларус – беларуска рубла (BYN). Номиналната стойност на паричните средства е намалена в съотношение 10 000 към 1.

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Група Софарма е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2016 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност. От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2016 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и транзакции.

Към датата на публикуване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2016 г., няколко нови стандарта и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството.

От тях ръководството на Групата е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика, класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата за следващи периоди, а именно:

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от Групата и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди.

- *МСФО 9 Финансови инструменти (приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1: Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2: Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3: Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1:

Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридни договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2: Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на Групата, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Предприятия, прилагащи МСС 39, ще могат да приемат като политика тази опция, а също така, те ще могат да продължат да прилагат изискванията за счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция според изискванията на МСС 39, дори и след като МСФО 9 влезе в сила. Фаза 3: Методология на определяне на обезценката - промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба”, съгласно който всички очаквани загуби се признават през целия живот на един амортизируем финансов инструмент, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. С последните промени на МСФО 9 се определя датата му на влизане да бъде 1 януари 2018 г.

• *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – отложена процедура по приемане от ЕК за неопределен период).* Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите на транзакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при транзакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато транзакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло.

• *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно изключения при консолидация от инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тази промяна

възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от консолидация – основно за: 1) дали едно инвестиционно дружество следва да отчита едно дъщерно дружество по справедлива стойност, когато дъщерното дружество предоставя инвестиционни услуги на трети лица; 2) взаимодействието между промените за инвестиционни дружества и освобождаването от необходимостта за изготвяне на консолидиран финансов отчет според МСФО 10; 3) дали едно не-инвестиционно дружество трябва да разгръща отчитането по справедлива стойност на свои съвместни или асоциирани дружества, които са инвестиционни дружества.

• *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и разяснения към стандарта (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приети от ЕК)*. Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новия стандарт е създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаване от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Стандартът допуска, както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди. В допълнително издадените разяснения към стандарта се дават пояснения към новите основни принципи - идентифицирането на отделните задължения за изпълнение по договор, отграничаване на принципал-агент, лицензиране и се добавят преходни облекчения;

• *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - не е приет от ЕК)*. Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт свързан с лизингите - МСС 17. Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизингите при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност на повече от 12 месеца ще се признава актив „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Това е и съществената промяна в отчетната практика. При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава цялостна концепция, по-подробен анализ на условията на договорите им следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях да настъпят основания за прекласификация на лизинговите сделки.

• *МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията предоставяна на ползвателите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството. Промяната изисква допълнителни оповестявания да бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с: (i) промени от финансова дейност, (ii) промени от получаването или загубата на контрол над дъщерни дружества, (iii) ефекти от курсови разлики, (iv) промени в справедливите стойности, и (v) други промени. Изискванията за оповестяванията на промените в пасивите произлизащи от финансова дейност ще е необходимо да се представят отделно от промените при всички останали активи и пасиви;

• *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – неприет от ЕК) - признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби.* Тази промяна уточнява следното: 1) нереализираните загуби на дългови инструменти оценявани по справедлива стойност и за данъчни цели - по цена на придобиване, водят до възникването на намаляеми временни разлики; 2) предположенията за бъдещи данъчни печалби не следва да включват ефекти от намаления в резултат на намаляеми временни разлики; 3) ако според данъчното законодателство има ограничения за усвояването на данъчни загуби, прегледа и оценката на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид.

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на: а/ имотите, машините и оборудването, които са оценени по преоценена стойност; и б/ инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени по тяхната справедлива стойност към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние.

Българските дъщерни дружества от Групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Задграничните дъщерни, асоциирани и съвместни дружества организират своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на съответното местно законодателство (ООО Софарма Украйна и ПАО Витамини – законодателство на Украйна, Иванчич и синове Д.о.о (дъщерно дружество до 09.05.2016 г.) и Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград – законодателство на Сърбия, СИА Бриз – Латвия, УАБ ТБС Фарма – Литва, СООО Брититрейд, ООО Табина, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ОДО АLEAN, ООО НПК Биотест (дъщерно дружество до 26.08.2016 г.), ОДО БелАгроМед, ОДО Вестфарм, ООО Данафарм, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс, ООО Фарматея, ООО Мобил Лайн (дъщерно дружество от 16.02.2016) и ОДО СалюсЛайн (дъщерно дружество от 23.11.2016) - Беларус, съвместните дружества ООО Виватон плюс, ООО Мед-дент, БООО СпецАфармация, ООО Беллерофон, ЗАО Интерфарм, ООО Ивем и К и ООО Ариенс – законодателство на Беларус, асоциираните дружества – ОДО СалюсЛайн (асоциирано дружество до 22.11.2016 г.), ООО Здравей, ООО Мобил Лайн (асоциирано дружество до 15.02.2016 г.) и ООО НПК Биотест (асоциирано дружество от 27.08.2016 г. до 07.12.2016 г.) – законодателство на Беларус и Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация, Софарма Варшава СП. З.О.О. - полското законодателство, Медика Болканс S.R.L., прекратено чрез ликвидация на 24.03.2016 г. – румънското законодателство и ТОО Софарма Казахстан - законодателство на Казахстан. Дружествата поддържат своите счетоводни регистри в съответната местна валута - беларуска рубла (BYN), гривни (UAH), сръбски динар (RSD), евро (EUR), полски злоти (PLN) и казахстанско тенге (KZT).

Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата. Отчетите на задграничните дружества се преизчисляват от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата (*Приложение № 2.5*).

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в *Приложение № 2.31*, *Приложение № 13*, *Приложение № 14*, *Приложение № 15* и *Приложение № 16* и *Приложение № 18*.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества, в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е Софарма АД, България (*Приложение № 1*).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, или друга форма на предприятие, което се контролира директно или индиректно от дружеството – майка.

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата, и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в *Приложение № 1.2*.

Съвместно дружество

Съвместно дружество е такова дружество или друга форма на предприятие, създадено по силата на договорно споразумение между дружеството – майка като инвеститор и една или повече други страни (дружества), които се заемат с обща стопанска дейност и върху която контролиращите съдружници (вкл. и дружеството – майка има такъв статут) упражняват съвместен контрол. Съвместен контрол е налице, когато вземането на стратегическите финансови и оперативни решения, свързани със съвместното дружество, е договорно установено да се приемат със задължително единодушно съгласие (консенсус) между контролиращите съдружници. Последните имат права върху нетните активи на съвместното дружество.

Съвместното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която ефективният съвместен контрол е

придобит от контролиращия съдружник (конкретно - дружеството-майка), и спира да се консолидира чрез този метод от датата, когато съвместното дружество се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че съвместният контрол е прехвърлен от контролиращия съдружник на трети лица.

Съвместните дружества са: ООО Виватон плюс, ООО Мед-дент, ООО Беллерофон, БООО СпецАфармация, ЗАО Интерфарм, ООО Ивем и К и ООО Ариенс - Беларус (*Приложение № 1.2*).

Асоциирано дружество

Това е дружество, в което инвеститорът (конкретно - дружеството-майка) упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно дружество, нито съвместно дружество на инвеститора.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при: а) притежаване, пряко или косвено, от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20% до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано (вкл. по силата на споразумение между акционери) и, б) в допълнение, инвеститорът има представителство в управляващия орган на дружеството, в което е инвестирано и/или участва в процеса на вземане на решенията по отношение на политиката и стратегията на дружеството, в което е инвестирано, и/или са налице съществени операции между инвеститора и дружеството, в което е инвестирано.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора (конкретно - дружеството-майка) и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора на трети лица.

Асоциираните дружества са: ООО Здравей – Беларус и Доверие Обединен Холдинг АД. (*Приложение № 1.2*).

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка, дъщерните дружества, съвместните дружества и асоциираните дружества, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на “икономическо предприятие”, като за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните, съвместните и асоциираните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

2.3.1. Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани

срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници - трети лица в дъщерните дружества, извън тези на акционерите на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие съдържа: а) сумата на дела на акционерите (съдружниците) - трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата (намерената стойност) на всички разграничими придобити активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения на всяко от съответните дъщерни дружества, определена (на база дела) чрез пропорционалния метод, и б) изменението на сумата на дела на тези лица в собствения капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

2.3.2. Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. То включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията “печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към “финансови приходи” и “финансови разходи” или „печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

2.3.3. Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и впоследствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика (*Приложения № 2.13 и Приложение № 2.14*).

Методът на придобиване (покупко-продажба) се прилага и при операции за обединение и/или реструктуриране на предприятия под общ контрол спрямо предприятия от Групата, в случай че те се явяват преки придобивания от позицията на дружеството-майка.

2.3.4. Сделки с неконтролиращо участие

Операциите с неконтролиращо участие се третират от Групата като сделки с лица, притежаващи инструменти на общия собствен капитал на Групата. Ефектите от продажби на дялове на дружеството-майка, без загуба на контрол, към притежатели на неконтролиращи участия не се третират като компоненти на текущата печалба или загуба на Групата, а като движения директно в компонентите на собствения ѝ капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба”. И обратно, при покупки от дружеството-майка без придобиване на контрол на допълнителни дялове от участието на притежатели на неконтролиращи участия, всяка разлика между платената сума и съответния придобит дял от балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество се признава също директно в консолидирания отчет за собствения капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба”.

Когато Групата престане да притежава контрол, съвместен контрол и значително влияние, всяка оставаща малцинствена инвестиция като дял в капитала на съответното дружество се преоценява по справедлива стойност, като разликата до балансовата стойност се признава в текущата печалба или загуба, като съответно всички суми преди признати в други компоненти на всеобхватния доход се отчитат така както при операция на директно освобождаване на всички свързани с първоначалната инвестиция (в дъщерното, съвместното или асоциираното дружество) компоненти.

2.3.5. Консолидация на асоциирани и съвместни дружества

За включването на асоциираните и съвместни дружества в консолидирания финансов отчет е приложен методът на собствения капитал, според който инвестицията на дружеството-майка в него първоначално се отчита по цена на придобиване (себестойност), а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на инвеститора (конкретно – дружеството-майка) в нетните активи на асоциираните и съвместни дружества след придобиването. Инвестицията на Групата в асоциираните и съвместни дружества включва и репутациите, идентифицирани при придобиването им, нетно от всяка призната обезценка.

Печалбата или загубата след придобиването за Групата (чрез дружеството-майка) от асоциираните и съвместните дружества, за съответния отчетен период, представлява нейния дял в нетните им финансови резултати (след данъци) от тяхната стопанска дейност за този период, който дял се признава и представя на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Аналогично, делът на Групата в измененията след придобиването на другите компоненти на всеобхватния доход на асоциираните и съвместни дружества (предприятия), също се признава и представя като движение в другите компоненти на всеобхватния доход в консолидирания отчет за всеобхватния доход, съответно консолидираните резерви на Групата в отчета за измененията в собствения капитал. Групата признава своя дял в загуби на асоциирани и съвместни дружества до размера на нейната инвестиция, в т.ч. и предоставените им вътрешни заеми, освен ако тя не е поела определени задължения или плащания от името на асоциираното или съвместното дружество.

Вътрешните разчети между Групата и асоциираните и съвместните дружества не се елиминират. Нереализираната печалба или загуба от сделки между тях се елиминира до процента на груповото участие в асоциираните и съвместни дружества, като включително се проверява за обезценка в случаите на загуба. Отчита се и ефектът на отсрочените данъци при тези консолидационни процедури.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третираат като “други доходи/(загуби) от дейността” и се представят нетно.

Функционалната валута на дружествата в Полша (Софарма Поланд АД – в ликвидация, и Софарма Варшава СП. З.О.О) е полската злота, за дъщерното дружество ТОО Софарма Казахстан – казахстанско тенге, на дъщерните дружества в Украйна (ПАО Витамини, ООО Софарма Украйна) – украинска гривна на дъщерните дружества в Сърбия (Иванчич и синове Д.о.о. – дъщерно дружество до 09.05.2016 г. и Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград) – сръбски динар, на дъщерното дружество в Латвия (СИА Бриз) и на дружеството в Литва (УАБ ТБС Фарма) – евро, на дъщерните дружества в Беларус (СООО Брититрейд, ООО Табина, ОДО АLEAN, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ОДО Вестфарм, ООО НПК Биотест - дъщерно дружество до 26.08.2016 г., ОДО БелАгроМед, ООО Данафарм, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс, ООО Мобил Лайн, ООО Фарматея и ОДО СалюсЛайн) - беларуска рубла.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 31 декември;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета (*Приложение № 2.6 и № 2.7*);

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние – „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности”, и

г) курсовите разлики, получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хедж на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно”, получена при освобождаването (продажбата).

Репутацията и корекциите до справедливи стойности, възникнали при придобиване на задгранично (чуждестранно) дружество, се третираат аналогично като активите и пасивите на това дружество и се преизчисляват във валутата на представяне по заключителен курс.

2.6. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от Групата и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Видовете приходи на Групата са представени в *Приложения № 3, № 4 и № 10*.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността преминават у купувача.

При предоставянето на услуги приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката, и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Положителните и отрицателни разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към „други доходи/(загуби) от дейността, нетно”.

Приходите от преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред „други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. В същата статия на консолидирания отчет се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от лихви по вземания по специални договори, приходи от лихви по просрочени вземания, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, в т.ч. дивиденди, нетна печалба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, приходи от операции по уреждане на дълг, печалба от оценка по справедлива стойност на инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поэтапно придобиване на дъщерно дружество. Те се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.7. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност, се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред „други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, разходи от операции по уреждане на дълг, загуба от оценка по справедлива стойност на

инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поетапно придобиване на дъщерно дружество.

2.8. Задължителен дивидент за разпределение

Дъщерното дружество Софарма Билдингс АДСИЦ има статут на акционерно дружество със специална инвестиционна цел по смисъла на българския ЗДСИЦ. Поради това дружеството има специфичната политика на разпределение на дивидентите на акционерите в съответствие с изискванията на закона, а именно:

- дружеството е задължено по закон да разпредели като дивидент не по-малко от 90% от реализираната печалба за съответната финансова година след нейното преизчисление съгласно ЗДСИЦ; и
- разпределението на останалите 10% се определя с решение на Общото събрание на акционерите по общия ред на българския Търговски закон, в т.ч. за изплащане на дивидент.

Задължителният по закон дивидент в размер на не по-малко от 90% от реализираната печалба се признава като задължение в текущата година и намаление (задължително разпределение) на текущата печалба за годината.

2.9. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидирания финансов отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходи за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

Имотите, машините и оборудването на придобити дъщерни дружества се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от Групата кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Групата е определила стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи, независимо че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършените последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-25 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- транспортни средства – 7-17 г.
- сървъри и системи – 4-12 г.
- стопански инвентар – 6-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат от ръководството на всяко дружество в Групата и респективно, и от дружеството-майка в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата

или загубата за годината) освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв (през другите компоненти на всеобхватния доход) освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението вече се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

2.10. Биологични активи

Биологичните активи се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба. Те включват трайни насаждения.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар или други алтернативни източници за текущи цени. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. Впоследствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да бъде надеждно оценявана, Групата променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.11. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на “нематериалните активи”, а тази възникнала при придобиване на съвместни и асоциирани дружества (предприятия) е инкорпорирана в общата стойност на инвестицията и се посочва към групата на “инвестициите в съвместни предприятия” или съответно в “инвестициите в асоциирани предприятия”.

Репутацията по придобиването на съвместни и асоциирани дружества (предприятия) се тества като част от общото салдо (стойност) на инвестицията. Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват впоследствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождане) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включват и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които са се очаквали бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на нетекущи активи”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Нематериалните активи основно включват права върху интелектуална собственост, програмни продукти и комплексни нематериални активи (лицензии и мрежи от аптечни локации).

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 - 16 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход за амортизации в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от Групата за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Инвестиционните имоти се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционни имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към статията “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционните имоти” се правят, когато има промяна във функционалното предназначение и употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.13. Инвестиции в асоциирани и съвместни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участия в асоциирани и съвместни дружества, са представени в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал – стойност, която включва цената на придобиване, представляваща справедливата стойност на възнаградението, което е платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, коригирана с дела на дружеството-инвеститор в печалбите или загубите, и респективно другите резерви на съвместните и асоциираните дружества след датата на придобиването им.

Делът в печалбите и загубите след датата на придобиване на асоциираните и съвместните дружества се представят на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), а делът в другите компоненти на всеобхватния доход на съответния ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в другите компонентите на всеобхватния доход) и като самостоятелно движение на отделните компоненти на резервите в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

Притежаваните от Групата инвестиции в асоциирани и съвместни дружества, в т.ч. включената репутация, подлежат на преглед за обезценка към датата на всеки отчет. При установяване на условия за обезценка и като се определи нейният размер, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани и съвместни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите в асоциирани и съвместни дружества се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва значителното или съвместното влияние върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя към статия “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества” на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.14. Инвестиции на разположение и за продажба и финансови активи по справедлива стойност през печалбата

2.14.1. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовият актив) (*Приложение № 2.25.1*).

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.30*) със съдействието на независим лицензиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция, като се посочват към статията “финансови приходи” или ”финансови разходи”.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (неконтролиращо участие), се признават като текущи приходи и представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.14.2. Финансови активи по справедлива стойност през печалбата

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата са недеривативни активи, които са придобити с цел реализиране на текущи доходи чрез придобиване на дялове в инвестиционни

фондове за инвестиране на общо събрани средства в портфолио от различни компании. Тези инструменти представляват държани дялове в инвестиционни фондове. Дяловете в инвестиционни фондове първоначално се оценяват по цена на придобиване. Преките разходи по транзакцията на покупката се отнасят директно на разход. Последващо, към датата на всеки отчет за финансовото състояние, те се оценяват по справедливи стойности определени съгласно условията за участие в тях. Справедливата стойност се изчислява и анализира от самите инвестиционни фондове. Ефектите от преценка до справедлива стойност се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход към “финансови приходи” или „финансови разходи”.

2.15. Материални запаси

Материалните запаси са оценени в консолидирания финансов отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване и нетната им реализируема стойност);
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност;

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване (реализация) вид;

- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикати и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет.

Избраните от Групата бази за разпределението им по продукти са:

- за производството на лекарствени средства – нормата на човекочасовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт;
- за производството на инфузионни разтвори – количество произведена продукция;
- за производство на пластмасови медицински изделия за еднократна употреба – планова себестойност на произведената продукция.

Дружеството-майка прилага като текуща оценка „стандартна производствена себестойност” по отношение на готовата продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство, и респ. „стандартната доставна себестойност” – за основните суровини и материали за производството. В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и стандартните доставни разходи и б) производството на готова продукция,

полуфабрикати и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и стандартните производствени разходи. При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики във фармацевтичния отрасъл са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството – до 2 % и б) производствено отклонение – до 1 %, в рамките на които не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова продукция и незавършеното производство за целите на консолидирания финансов отчет.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо, като се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.16. Търговски и други вземания

В консолидирания финансов отчет търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.25*).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.17. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други предоставени ресурси последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (*Приложение № 2.25*).

2.18. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти – депозити в банки, средствата които са свободно разполагаеми от дружествата в Групата съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита, независимо от оригиналния срок /матуритет/ на съответния депозит (*Приложение № 2.25*).

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- получените лихви от краткосрочни депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружествата от Групата за съответния период (месец).
- блокираните парични средства над 3 месеца не са третираны като парични средства и еквиваленти.

2.19 Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в консолидирания финансов отчет се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.25*).

2.20. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В консолидирания финансов отчет всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за

всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 2.25*).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.21. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив на Групата, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.22. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя, като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания.

Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи” - лихва, на база ефективен лихвен процент (*Приложение № 2.26*).

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън Групата съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на активите на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние

като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработеният финансов доход.

Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба на активи.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.23. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в *България*, на полския Кодекс – за дружествата в *Полша*, на трудовото законодателство и Колективния трудов договор за дружествата в *Украйна*, на трудовото законодателство, Общия колективен трудов договор и действащия Правилник на труда за дружествата в *Сърбия*, Закона за труда – за дружеството в *Латвия*, трудовото законодателство за дружествата в *Беларус*, на Закон на Република Казахстан за задължения по социално осигуряване за дружеството в *Казахстан* и на Литовски кодекс на труда – за дружеството в *Литва*.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки консолидиран финансов отчет дружествата от Групата правят оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползаното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Софарма

Съгласно Устава на дружеството-майка и при взето решение за одобрение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на дружеството както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на дружеството за всяка календарна година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Софарма Трейдинг

Съгласно устава на дружеството, изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер до 1 % от нетната печалба на дружеството при едновременното наличие на две условия – отчитане на положителен финансов резултат за съответната година и след решение на Общото събрание. Изплащането на не по-малко от 40% от възнаграждението се разсрочва за период от време, не по-кратък от три години (на равни месечни вноски). За останалия персонал, вкл. управленски, сумите на бонуси/премии се начисляват в периода на заработване.

Сумите на този тип възнаграждения се признават след вземане на решение от Общото събрание на акционерите и се представя в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Момина крепост

Съгласно Устава на дружеството при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на 1% от нетната печалба на дружеството.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

За България

Основно задължение на дружествата – работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително

пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2015 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

За дружествата в чужбина

Размерите на осигурителните вноски в Полша се утвърждават със Закон за национално осигурителна система, в Украйна - Закон за пенсионно обезпечаване, в Сърбия - със Закона за труда в Република Сърбия, в Латвия - със Закона за социалното осигуряване, Литва със Закона за националното социално осигуряване на Република Литва, в Република Беларус- със Закон за задължителните застрахователни вноски към фонда за социална защита на населението на Министерството на труда и социалната защита и Казахстан – със Закон на Република Казахстан за задължения по социално осигуряване. Разпределението на осигурителните вноски между работодателя и осигуреното лице се определя в съотношения, регламентирани в съответните местни законодателства.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружествата в Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата) освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата в *България* е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно Закона за труда в *Сърбия* работодателят на сръбското дружеството е задължен да изплати на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение при пенсиониране в размер най-малко на три средни работни заплати, изчислени към момента на изплащането. Съгласно трудовото законодателство в *Украйна* и колективния трудов договор на украинското дружество, работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 100 и 200 украински гривни (между 7 лв. и 14 лв.). Също така дружеството в Украйна начислява социални обезщетения, които се изплащат преди пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд. Съгласно трудовото законодателство в Полша

работодателят има задължение да изплати при пенсиониране – една брутна месечна заплата. Съгласно трудовото законодателство в Литва, Латвия и Беларус няма задължения към персонала при пенсиониране.

По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен консолидиран финансов отчет дружествата от Групата назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в съответната държава, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовите и осигурителни законодателства на дружествата от Групата, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план вкл. за реструктуриране, за да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.24. Акционерен капитал и резерви

Софарма АД (дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството-майка отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството-майка е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен” (законови резерви)**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);

- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване), като с брутната им покупна цена е намален собственият капитал на Групата. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Групата към компонента „неразпределена печалба”.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката;

- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани като използвани в собствената стопанска дейност, и тяхната справедлива стойност към датата, на която те се трансферират в инвестиционни имоти.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталовата политика на Групата само след прехвърлянето му към компонента „неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от Групата и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

Резервът от ефекти от преизчисление във валутата на представяне включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата. Този резерв е признат като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние и се признава като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „печалби/(загуби) от придобиване и

освобождаване на дъщерни дружества, нетно” при освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество).

2.25. Финансови инструменти

2.25.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания”, “активи на разположение и за продажба” и „активи по справедлива стойност през печалбата”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството-майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определя класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружествата от Групата признават в отчета си за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която те са поели ангажимент да закупят съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице) извън нея. Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то тя продължава да признава актива в консолидирания си отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на съответното дружество от Групата, а останалите - като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложения № 2.16, 2.17 и № 2.18*). Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружествата от Групата оценяват дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на техните кредити и вземания, включени в консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложение № 2.31*).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно за Групата те представляват акции, облигации или дялове в други (трети) дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи освен ако намерението на дружествата от Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.14.1*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (*Приложение 2.14.1*).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) към “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (“нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че съответното дружество е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи, има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата са недеривативни активи, които са придобити с цел реализиране на текущи доходи чрез придобиване на дялове в инвестиционни фондове за инвестиране на общо събрани средства в портфолио от различни компании. Тези

инструменти представляват държани дялове в инвестиционни фондове (*Приложение 2.14.2*). Дяловете в инвестиционни фондове първоначално се оценяват по цена на придобиване. Последващо, към датата на всеки консолидиран отчет за финансовото състояние те се оценяват по справедливи стойности определени съгласно условията за участие в тях. Справедливата стойност се изчислява и анализира от самите инвестиционни фондове. Ефектите от преценка до справедлива стойност се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход към позициите “финансови приходи или “финансови разходи” в зависимост от реализираната печалба или загуба.

2.25.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.20, 2.21 и 2.22*).

2.26. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството на съответното дружество и на Групата към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, съответното дружество от Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, че стойността му може надеждно да се установи и отчита доход (кредит) по същата позиция в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия (*Приложение № 2.26*).

2.27. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2016 г. е 10 % (2015 г.: 10%).

Дъщерните и съвместните дружества в чужбина се облагат съгласно изискванията на съответните данъчни законодателства по държави при следните данъчни ставки:

<i>Държава</i>	<i>Данъчна ставка</i>	
	<i>2016 г.</i>	<i>2015 г.</i>
Украйна	18%	18%
Сърбия	15%	15%
САЩ	15.35%	15.35%
Великобритания	21%	21%

Латвия	15%	15%
Беларус	18%	18%
Литва	15%	15%
Полша	19%	19%
Румъния	16%	16%
Казахстан	20%	20%

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на всяко консолидирано дружество към датата на консолидирания финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви, вкл. за породените от консолидационните корекции.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основни, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата, в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчният платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

2.28. Правителствени финансираня

Безвъзмездни помощи от публични институции (общински, държавни и международни институции, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще

бъде получено от Групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.29. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват, като се раздели нетна печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор.

Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност в Групата.

2.30. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се база – определени търговски и други вземания и задължения, финансовите активи на разположение и за продажба, инвестиционните имоти, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружествата от Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли

цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Тя използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирувани пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват в консолидираните финансови отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирувани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирувани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в консолидираните финансови отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки консолидиран отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

Централизирано, в дружеството-майка са разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор на Групата, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Групата използва експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба Ниво 2 и Ниво 3, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия

директор/главен счетоводител, изпълнителния директор и Съвета на директорите на съответното дружество и финансовия директор на Групата.

На датата на всеки финансов отчет съобразно груповата счетоводна политика специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите на дружествата от Групата, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на съответните дружества, както и на финансовия директор и независимите одитори на Групата.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, Групата е определила съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.31. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.31.1. Признаване на данъчни активи

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството на Групата е оценявана вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на всяко от дружествата от Групата да генерират в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби. За дъщерни дружества, които продължават да отчитат загуби през последните години, ръководството на Групата е преценило към датата на издаване на консолидирания отчет значителните несигурности, които съществуват относно дали и доколко в рамките на крайния период, определен със съответните местни данъчни законодателства за пренасяне на данъчни загуби, тези дружества ще могат да генерират достатъчна облагаема печалба.

2.31.2. Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на всяко от производствените дружества е определен на база преценките на съответното ръководството (след направени анализи) за оптимално натоварване на техните производствени мощности и възвръщаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна.

Обезценка

В края на всяка финансова година дружествата от Групата извършват преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружествата от Групата обезценяват материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи през 2016 година е отчетена обезценка на

материалните запаси в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в размер на 2,477 х.лв. (2015 г.: 4,072 х.лв.) (*Приложение № 9*).

2.31.3. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки консолидиран отчет, на индивидуална база за всяко вземане. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (*Приложение № 9*).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има на лице индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководствата на дружествата от Групата правят анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от общата сума, дължима от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100 % (*Приложения № 22, № 23 и № 24*).

За 2016 година размерът на възстановените обезценки (нетно от признатите) е 455 х.лв. (2015 г.: 2,873 х.лв. възстановени обезценки, нетно от признатите) (*Приложение № 9*).

2.31.4. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

2.31.5. Оперативен лизинг

Групата е класифицирала към статията “имоти, машини и съоръжения” от консолидирания отчет за финансовото състояние, сграда, част от която се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от Групата, ръководството е преценило и тази сграда не е третирана като инвестиционен имот.

2.31.6. Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружествата от Групата, ръководствата на съответните дружества, са преценили, съвместно с адвокатите им, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2016 г. (31.12.2015 г.: няма) (*Приложение № 38*).

3. ПРИХОДИ

Приходите на Групата включват:

	<i>2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>2015</i> <i>BGN'000</i>
Стоки	647,909	628,123
Готова продукция	233,775	246,861
Общо	881,684	874,984

	<i>2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>2015</i> <i>BGN'000</i>
<i>Приходи от продажби на стоки по видове</i>		
Таблетни форми	304,985	296,705
Ампулни форми	179,219	179,330
Сиропни форми	37,051	35,902
Капки	30,111	36,063
Консумативи, превързочни материали и апарати	26,423	21,133
Унгвенти	18,504	18,549
Козметични стоки	10,167	9,307
Хранителни добавки и билки	9,574	3,191
Инфузионни разтвори	5,713	1,982
Ветиринарни ваксини	5,476	4,639
Супозитории	3,432	3,563
Лиофилни продукти	3,290	4,620
Изотопи	1,724	2,287
Хранителни продукти	1,724	2,039
Други	10,516	8,813
Общо	647,909	628,123

	<i>2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>2015</i> <i>BGN'000</i>
<i>Приходи от продажби на готова продукция по видове</i>		
Таблетни форми	151,360	166,200
Ампулни форми	32,738	33,364
Сиропни форми	9,870	11,097
Консумативи, превързочни материали и апарати	8,974	-
Лиофилни продукти	7,422	9,579
Унгвенти	6,325	8,015
Инхалаторни продукти	2,557	3,433
Капки	1,572	1,185
Бласови изделия	1,301	1,110
Спринцовки	1,140	2,242

Супозитории	929	1,308
Други	9,587	9,328
Общо	233,775	246,861

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

Другите доходи и загуби от дейността, нетно включват:

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Предоставени услуги	5,065	7,160
Финансирания от публични институции	1,170	1,037
Услуги по социална дейност и мероприятия	836	795
Наеми	723	942
Печалба от продажба на дълготрайни активи	303	36
Отписани задължения	118	11
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(204)	(14,257)
Други	794	1,598
Общо	8,805	(2,678)

Предоставените услуги включват:

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Приходи от реклама и маркетинг	1,952	1,205
Приходи от преддистрибуция	1,133	672
Услуги по лабораторни анализи	193	2,133
Други	1,787	3,150
Общо	5,065	7,160

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Основни материали	59,178	63,379
Електроенергия	5,970	5,273
Резервни части, лабораторни и технически материали	5,242	5,051

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Топлоенергия	2,739	3,775
Горива и смазочни материали	2,341	2,595
Спомагателни материали	2,334	1,486
Канцеларски материали	729	703
Рекламни материали	682	492
Работно облекло	640	654
Вода	606	591
Малоценни и малотрайни предмети	274	125
Брак на материали	245	187
Други	1,615	2,085
	82,595	86,396

Разходите за основни материали включват:

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Субстанции (активни съставки)	29,316	30,144
Опаковъчни материали	8,864	11,396
Течни и твърди химикали	6,945	8,270
Билки	2,549	3,455
Ампули	2,058	2,115
Алуминиево фолио	1,421	991
Полипропилен, полиетилен, полистирол	1,418	1,345
Други	6,607	5,663
Общо	59,178	63,379

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Реклама	13,019	19,248
Наеми	7,245	7,102
Консултантски услуги	6,372	6,541
Поддръжка на сгради и оборудване	3,850	4,771
Спедиторски и транспортни услуги	3,704	4,456
Изработка на медикаменти	2,353	1,961
Абонаментни такси	2,329	2,177
Местни данъци и такси	1,936	2,523
Банкови и регулаторни такси	1,932	1,498

Охрана	1,527	1,510
Застраховки	1,223	1,249
Такси за услуги	1,164	223
Услуги по граждански договори	1,083	1,431
Съобщения и комуникации	932	998
Логистични услуги	889	1,036
Ремонт на автомобили	861	865
Медицинско обслужване	822	820
Услуги по регистрации на медикаменти	706	1,001
Данъци върху разходите	576	653
Маркетингови услуги	555	1,102
Информационно обслужване	476	360
Клинични изпитвания	407	1,349
Лицензионни възнаграждения и такси	387	414
Комисионни възнаграждения	375	366
Унищожаване на лекарства	375	320
Куриерски услуги	319	175
Преводи на документация	314	284
Други	2,273	1,228
Общо	58,004	65,661

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Текущи възнаграждения	68,335	62,544
Вноски по социалното осигуряване	12,534	12,850
Социални придобивки и плащания	4,091	3,715
Тантиеми	786	792
Начислени суми за непозвани отпуски	734	777
Начислени разходи за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране (<i>Приложение № 28</i>)	402	662
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	122	133
Други	-	28
Общо	87,004	81,501

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2016	2015
	BGN'000	BGN'000
Представителни мероприятия	3,260	2,852

Командировки	2,946	2,986
Брак и липса на стоки	2,059	1,056
Начислена /(възстановена) обезценка на текущи активи, нетно (Приложение № 9)	1,551	(32)
Отписани вземания	1,453	1,678
Обучения	774	881
Дарения	473	784
Непризнат данъчен кредит	270	208
Брак на готова продукция и незавършено производство	240	62
Брак на дълготрайни активи	159	331
Плащания за данъци и лихви по данъци	22	269
Други	808	524
Общо	14,015	11,599

9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на вземания, незавършено производство, продукция и стоки, нетно включват:

	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Обезценка на вземания</i>	1,276	921
<i>Възстановена обезценка на вземания</i>	<u>(1,610)</u>	<u>(1,409)</u>
Нетно изменение на обезценките по вземания (Приложение № 8, № 22, № 23 и № 24)	<u>(334)</u>	<u>(488)</u>
Обезценка на стоки (Приложение № 8)	186	417
Обезценка на продукция и незавършено производство (Приложение № 8)	1,820	2,424
Обезценка на вземания по предоставени аванси (Приложение № 25)	(35)	(11)
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	672	-
Обезценка на съдебни вземания (Приложение № 24)	<u>(86)</u>	<u>(2,374)</u>
	2,223	(32)
Обезценка на материали (Приложение № 6)	<u>471</u>	<u>1,231</u>
Общо	2,694	1,199

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Приходи от лихви по просрочени търговски вземания	4,460	3,801
Приходи от лихви по предоставени заеми	1,798	2,766
Нетна печалба от операции с инвестиции в ценни книжа	1,600	161
Преоценка на предходно държани дялове по справедлива стойност	197	-

Лихви по вземания по специални договори	73	-
Приходи от дялово участие (дивиденсти)	53	6
Приходи от лихви по банкови депозити	20	94
Общо	8,201	6,828

11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

<i>Финансовите разходи</i> включват:	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Разходи за лихви по получени заеми	8,800	8,868
Банкови такси по заеми и гаранции	1,521	834
Нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута	1,345	4,637
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	672	-
Разходи за лихви по финансов лизинг	341	409
Разходи за лихви по факторинг	291	-
Обезценка на парични средства в банки под особен надзор	8	6,438
Обезценка на инвестиции на разположение и за продажба	5	454
Общо	12,983	21,640

Нетната загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута за 2015 г. е формирана основно от обезценката на украинската гривна спрямо българския лев с около 27% към 31.12.2015 г. спрямо 31.12.2014 г.

12. ЗАГУБИ/ПЕЧАЛБИ ОТ АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Печалби/(загуби) от асоциирани дружества, нетно	8,628	(679)
Печалби/(загуби) от съвместни дружества	(114)	(596)
	8,514	(1,275)

13. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другите компоненти на всеобхватния доход включват:

Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към Групата		Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към неконтролиращото участие		Общо други компоненти на всеобхватния доход	
2016	2015	2016	2015	2016	2015

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
Печалби(загуби) от преоценки на имоти, машини и оборудване	4,220	-	1,214	-	5,434	-
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(131)	(263)	(5)	(54)	(136)	(317)
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:	1,476	140	(35)	(1)	1,441	139
Печалби възникнали през годината	1,483	432	(35)	(1)	1,448	431
<i>Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година</i>						
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	(7)	(292)	-	-	(7)	(292)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	-	5	-	-	-	5
Друг всеобхватен доход за годината	7,469	1,502	1,667	(1,714)	9,136	(212)

14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	<i>Земя и сгради</i>		<i>Машины, съоръжения и оборудване</i>		<i>Други</i>		<i>В процес на придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2016 BGN'000</i>	<i>2015 BGN'000</i>	<i>2016 BGN'000</i>	<i>2015 BGN'000</i>	<i>2016 BGN'000</i>	<i>2015 BGN'000</i>	<i>2016 BGN'000</i>	<i>2015 BGN'000</i>	<i>2016 BGN'000</i>	<i>2015 BGN'000</i>
<i>Отчетна стойност</i>										
Салдо на 1 януари	208,413	194,562	210,046	194,434	42,362	41,923	17,725	12,624	478,546	443,543
<i>Преизчисление</i>										
Салдо на 1 януари	208,413	194,562	210,046	194,434	42,362	41,923	17,725	12,624	478,546	443,543
Придобити	1,268	648	4,582	4,662	2,584	3,047	14,120	18,883	22,554	27,240
Придобити активи в новопридобити дъщерни дружества	2,301	11,263	2,184	5,640	302	423	-	111	4,787	17,437
Ефект от преоценка до справедлива стойност	1,647		(739)		(308)				600	-
Ефекти от валутни преизчисления	(82)	(498)	(97)	(813)	-	(315)	(20)	(390)	(199)	(2,016)
Отписани	(96)	(128)	(2,878)	(3,431)	(3,979)	(2,829)	(496)	(1,399)	(7,449)	(7,787)
Отписана отчетна стойност на активи при освобождаване на дъщерни дружества	(3,642)	-	(2,628)	-	(2,586)	-	(1,635)	-	(10,491)	-
Обезценка	(13)	-	(283)		(46)			-	(342)	-
Трансфер към имоти, машини и съоръжения	11,084	2,439	8,712	9,552	1,569	113	(21,365)	(12,104)	-	-
Трансфер към инвестиционни имоти	-	127	-	2	-	-	(525)	-	(525)	129
Салдо на 31 декември	220,880	208,413	218,899	210,046	39,898	42,362	7,804	17,725	487,481	478,546
<i>Нагрупана амортизация и обезценка</i>										
Салдо на 1 януари	33,942	27,553	102,684	91,883	26,908	25,066	7	4	163,541	144,506
Начислена амортизация за годината	6,859	6,154	13,286	13,123	4,153	4,270	-	3	24,298	23,550

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Ефект от преоценка до справедлива стойност	281	-	(4,830)	-	(747)	-	-	-	(5,296)	-
Ефекти от валутни преизчисления	56	236	70	315	15	43	-	-	141	594
Отписана амортизация на активи при продажба на дъщерни дружества	(527)	-	(2,400)	-	(869)	-	-	-	(3,796)	-
Отписана амортизация	(2)	(1)	(2,721)	(2,637)	(3,397)	(2,471)	(3)		(6,123)	(5,109)
Салдо на 31 декември	40,609	33,942	106,089	102,684	26,063	26,908	4	7	172,765	163,541
Балансова стойност 31 декември	180,271	174,471	112,810	107,362	13,835	15,454	7,800	17,718	314,716	315,005
Балансова стойност на 1 януари	174,471	167,009	107,362	102,551	15,454	16,857	17,718	12,620	315,005	299,037

Към 31.12.2016 г. дълготрайните материални активи на Групата включват: земи на стойност 48,433 х.лв. (31.12.2015 г.: 47,340 х.лв.) и сгради с балансова стойност 131,838 х.лв. (31.12.2015 г.: 127,131 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември включват:

- разходи по изграждане на нови сгради – 927 х.лв. (31.12.2015 г.: 10,898 х.лв.);
- предоставени аванси – 736 х.лв. (31.12.2015 г.: 3,372 х.лв.);
- реконструкция на сгради – 4,556 х.лв. (31.12.2015 г.: 3,186 х.лв.);
- доставка на оборудване – 86 х.лв. (31.12.2015 г.: 24 х.лв.);
- други – 1,495 х.лв. (31.12.2015 г.: 237 х.лв.).

Финансов лизинг

Балансовата стойност на дълготрайните материални активи (транспортни средства) на Групата, получени на финансов лизинг към 31.12.2016 г. е в размер на 3,286 х.лв. (31.12.2015 г.: 3,699 х.лв.).

Оперативен лизинг

Групата е предоставила за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 31.12.2016 г. в размер на 3,296 х.лв. (31.12.2015 г.: 3,396 х. лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 31.12.2016 г. в размер 818 х.лв. (31.12.2015 г.: 391 х.лв.).

Други данни

Към 31.12.2016 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на Групата във връзка с получени заеми (*Приложение № 27 и № 31*), както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 18,534 х.лв. и 77,518 х.лв. (31.12.2015 г.: съответно 17,806 х.лв. и 73,697 х.лв.);
- Залози на съоръжения с балансова стойност – 434 х.лв. (31.12.2015 г.: 549 х.лв.);
- Залози на оборудване, транспортни средства и инвентар – 43,215 х.лв. (31.12.2015 г.: 33,440 х.лв.);
- Залози на активи в процес на придобиване – 1,085 х.лв. (31.12.2015 г.: 681 х.лв.).

Преоценка на имоти, машини и оборудване по справедлива стойност

Към 31.12.2016 г. е извършен цялостен преглед и оценка за ценови промени на дълготрайните материални активи на Групата със съдействието на независими лицензирани оценители. В резултат на този преглед е направена преоценка на имотите, машините и оборудването, резултатите от която са отразени в консолидирания финансов отчет.

При тази преоценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни метода за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- „Пазарен подход” чрез „Метод на пазарните аналози” - за земята и сградите, за които има реален пазар, наблюдават се аналогови имоти и сделки с тях, и е налице база за сравнимост - за справедлива стойност е приета коригираната пазарна цена, определена по сравнителния метод;
- „Подход базиран на вещната стойност на активите” чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност” - за специализираните сгради, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогови активи - за справедлива стойност се приема тяхната амортизирана възстановителна стойност при актуални доставни цени, и при хипотеза за тяхното обичайно използване в технологично - обвързан производствено-стопански процес /вкл. срок/ и като са отчетени: физическо износване, функционално и икономическо обезценяване.

От направената преоценка е признат преоценъчен резерв в размер на 5,434 х.лв., нетно от обезценката.

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Репутация</i>		<i>Права върху интелектуална собственост</i>		<i>Програмни продукти</i>		<i>Други</i>		<i>В процес на придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Отчетна стойност</i>												
Салдо на 1 януари	20,560	20,103	21,114	11,978	10,254	10,357	5,122	3,346	3,465	1,096	60,515	46,880
Придобити	106	1,533	409	93	1,995	344	521	623	1,323	3,451	4,354	6,044
Придобити активи в дъщерни и съвместни дружества	-	-	-	10,662	-	83	-	-	-	56	-	10,801
Ефекти от валутни преизчисления	(135)	(1,076)	68	(1,037)	(3)	(151)	(5)	(317)	-	(2)	(75)	(2,583)
Справедлива стойност на нематериални активи в резултат на придобиване на дъщерно дружество	-	-	10,620	-	-	-	-	-	-	-	10,620	-
Обезценка	-	-	(61)	-	-	-	-	-	-	-	(61)	-
Трансфер	-	-	39	(6)	3,151	74	20	1,470	(3,210)	(1,538)	-	-
Ефект от промяна в счетоводна политика	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписана отчетна стойност на активи при освобождаване на дъщерни дружества	(869)	-	(1,051)	-	(332)	-	(1,154)	-	(60)	-	(3,466)	-
Отписани	-	-	(208)	(576)	(25)	(453)	-	-	(76)	402	(309)	(627)
Салдо на 31 декември	19,662	20,560	30,930	21,114	15,040	10,254	4,504	5,122	1,442	3,465	71,578	60,515
<i>Надрупана амортизация и обезценка</i>												
Салдо на 1 януари	9,185	9,185	8,056	6,685	5,771	5,228	1,971	1,564	30	30	25,013	22,692
Начислена амортизация за годината	-	-	1,941	1,546	923	993	635	407	-	-	3,499	2,946
Ефекти от валутни преизчисления	-	-	11	135	3	-	3	-	-	-	17	135
Отписана амортизация на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	-	(1,160)	-	(117)	-	(761)	-	(5)	-	(2,043)	-
Отписана амортизация	-	-	(149)	(310)	-	(450)	-	-	(25)	-	(174)	(760)
Салдо на 31 декември	9,185	9,185	8,699	8,056	6,580	5,771	1,848	1,971	-	30	26,312	25,013
Балансова стойност на 31 декември	10,477	11,375	22,231	13,058	8,460	4,483	2,656	3,151	1,442	3,435	45,266	35,502
Балансова стойност на 1 януари	11,375	10,918	13,058	5,293	4,483	5,129	3,151	1,782	3,435	1,066	35,502	24,188

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 31 декември включват:

- разходи за придобиване на програмни продукти – 1,235 х.лв. (31.12.2015 г.: 3,169 х.лв.)
- разходи за придобиване на разрешения за употреба на лекарствени продукти – 25 х.лв. (31.12.2015 г.: 36 х.лв.);
- предоставени аванси – 184 х.лв. (31.12.2015 г.: 156 х.лв.);
- други – няма (31.12.2015 г.: 75 х.лв.).

Правата върху интелектуална собственост включват продукти от развойна дейност, свързани с лекарствени субстанции (активни съставки) и форми, придобити патенти и търговски марки и комплексни нематериални активи (лицензии и мрежи от аптечни локации).

В общия обем на интелектуалната собственост на Групата най-голям е дялът на вътрешносъздадените търговски марки, които не са капитализирани в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Търговските марки предоставят изключителни права върху наименованията на лекарствените продукти, като с най-голям относителен дял в продажбите на Групата са: Карсил, Темпалгин, Бронхолитин, Табекс, Аналгин, Трибестан, Вицетин, Сиднофарм, Антистенокардин, Спазмалгон, Софтензиф, Хлофадон, Хлофазолин, Софафаилин, Сопрал, Вазопрен, Бусколизин, Нивалин, Марославин, Димекс, Алергозан, Аминалон.

Капитализирани в резултат на осъществени бизнес-комбинации търговски марки са: Пробиотик, Лаксомуцил, Алфалипоин, Инфлурекс и др. Групата притежава патент за производство на лекарствена форма, съдържаща Ренитидин.

Придобитите, в резултат на осъществени бизнес-комбинации, основно в Беларус, включват ексклузивни договори с контрагенти, лицензии и дистрибуторска мрежа.

Обезценка на репутация

Ръководството на Групата е направило необходимите процедури за извършване на задължителния тест за обезценка на признатите в консолидиран годишен отчет за финансовото състояние репутации по придобиването на дъщерните дружества. За целта е прието, че всяко отделно дружество се явява в качеството на “обект, генериращ парични потоци”.

Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независим лицензиран оценител, като е направен подробен преглед дали са настъпили събития и факти, явяващи се индикатори за промени в направените предположения и преценки към 31.12.2016 г.

Като база за прогнозите на парични потоци (преди данъци) са използвани финансовите бюджети, разработени от ръководствата на съответните дружества и на Групата като цяло, покриващи от три до пет годишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието и реструктурирането на дейностите в рамките на Групата. Възстановимата стойност на всеки обект, генериращ парични потоци, е определена на база “стойност в употреба”. Ключовите предположения, използвани при изчисленията на възстановимата стойност на всеки обект са в следните диапазони:

Ключовите предположения, използвани при изчисленията са определени конкретно за всяко дружество, носител на репутация, третирано като отделна единица, генерираща парични потоци, и съобразно неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете.

Тестовите и преценките на ръководството на Групата за обезценка на признатите репутации са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които Групата очаква да получи от дъщерните дружества, вкл. чрез използването на техните

вътрешно създадени търговски марки, търговски и промишлен опит и генерираните и очаквани в бъдеще от тях обеми приходи, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари (разработване и запазване), очакванията за бъдещи продажби и реструктуриране на дейността и пр.

В резултат на направените анализи ръководството на Групата е определило, че към 31.12.2016 г. не са налице условия за признаване на допълнителна обезценка на признатите репутации.

16. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	10,562	10,606
Придобити	1	-
Отписани	-	(13)
Нетна загуба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в печалбата или загубата (<i>Приложение № 4</i>)	(112)	98
Трансфер към имоти, машини и съоръжения (<i>Приложение № 14</i>)	525	(129)
Салдо на 31 декември	10,976	10,562

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем. По група активи са както следва:

<i>Група активи</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Складови помещения	4,174	3,801
Офиси	3,945	3,921
Производствени сгради	2,443	2,440
Социални обекти	414	400
Общо	10,976	10,562

Към 31.12.2016 г. има учредени тежести върху инвестиционни имоти - ипотека на офиси в размер на 1,199 х.лв. (31.12.2015 г.: 1,199 х.лв.).

Оценки по справедлива стойност

Йерархия на справедливите стойности

Оценките по справедлива стойност на групите инвестиционни имоти са категоризирани като справедливи стойности на Ниво 2 на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване. Направената преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност е повтаряема и се дължи на прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва регулярно към датата на всеки финансов отчет. Измерването на справедливата стойност е реализирано със съдействието на независими лицензирани оценители.

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестиционните имоти, оценени на Ниво 2:

	<i>Складови помещения</i>	<i>Офиси</i>	<i>Производствени сгради</i>	<i>Социални обекти</i>	<i>Общо</i>
Салдо на 1 януари 2015	3,787	3,900	2,492	427	10,606
Покупки и капитализирани разходи	-	-	-	-	-
Отписани	-	-	(13)	-	(13)
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата- нереализирана	14	21	90	(27)	98
Трансфер към имоти, машини и оборудване	-	-	(129)	-	(129)
Салдо на 31 декември 2015	3,801	3,921	2,440	400	10,562
Покупки и капитализирани разходи	-	-	1	-	1
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата- нереализирана	(152)	24	2	14	(112)
Трансфер към имоти, машини и оборудване	525	-	-	-	525
Салдо на 31 декември 2016	4,174	3,945	2,443	414	10,976

Техника за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу представя описание на техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на всички групи от състава на инвестиционните имоти Ниво 2, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Групи активи Ниво 2	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
Складови помещения	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвращаемост б. Срок на реализация на наемни сделки
Производствени сгради	<i>б. Разходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна - амортизирана възстановима стойност (като помощна поддържаща оценка)	Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на аналози на машини и съоръжения
Офиси	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвращаемост б. Срок на реализация на наемни сделки
Социални обекти	<i>б. Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните аналози (като помощна оценка)	Извършени корекции за сравнимост

17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Инвестиции в асоциирани дружества	14,582	1,536
Инвестиции в съвместни дружества	3,838	3,688
Общо	18,420	5,224

На 21.12.2016 г. Софарма АД придобива 2,871,011 броя акции от капитала на Доверие Обединен Холдинг АД, в резултат на което последното се трансформира в асоциирано дружество.

На 23.11.2016 г., чрез извършеното реструктуриране на дъщерното дружество ОДО Ален-фарм-плюс, Беларус, Групата придобива контролен пакет от капитала на СалюсЛайн ООО, Беларус, в резултат на което статутът на последното е променен на „дъщерно дружество“.

На 26.08.2016 г. Групата се освобождава от контрол в дружеството ООО НПК Биотест, Беларус и неговият статут се променя на „асоциирано дружество“ до 15.12.2016, когато Групата изцяло се освобождава от инвестицията си.

На 16.02.2016 г., чрез дъщерното дружество СООО Брититрейд, Беларус, Групата е придобила 50% дял от капитала на Мобил Лайн ООО, Беларус, в резултат на което последното се трансформира в дъщерно дружество.

През 2015 г. Групата е придобила чрез дъщерното дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус индиректен дял в ООО Здравей в Беларус чрез закупуването на 25% дял от капитала му (асоциирано дружество).

На 26.10.2015 г. Софарма АД придобива 3,080,000 броя акции на Медика АД, в резултат на което последното се трансформира в дъщерно дружество.

Движението на инвестициите в асоциираните дружества е представено по-долу:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>
Салдо на 01 януари	1,536	7,672
Придобиване на акции	11,552	1,502
Дял в текущата печалба/(загуба) за периода	(1)	(64)
Трансфер към инвестиции в дъщерни дружества	(1,537)	(7,672)
Трансфер от инвестиции на разположение и за продажба	2,102	254
Ефекти от валутни преизчисления	2	(329)
Ефект от преоценка на предходно държани дялове по справедлива стойност	928	212
Ефекти от сделки с дружества от Групата	-	(39)

Салдо към 31 декември 14,582 1,536

На 30.11.2015 г. Групата е придобила индиректен дял в ООО Ариенс и ООО Ивем и К в Беларус чрез закупуване на 50% дял от капитала им (съвместен контрол). Дяловете в ООО Ариенс са придобити от дъщерното дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус, а за ООО Ивем и К – от дъщерните дружества ООО Фармацевт плюс, Беларус и ООО Табина, Беларус. На 03.11.2016 ООО Табина, Беларус продава дела си в капитала на ООО Ивем и К на СООО Брититрейд, Беларус, като дружеството остава съвместно дружество за Групата.

Движението на инвестициите в съвместни дружества е представено по-долу:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 01 януари	3,688	4,715
Придобиване на акции	68	644
Увеличение на капитала	271	-
Дял в текущата печалба/(загуба) за периода	(114)	(236)
Ефекти от сделки с дружества от Групата	(63)	14
Ефекти от валутни преизчисления	(12)	(1,089)
Обезценка	-	(360)
Салдо към 31 декември	3,838	3,688

18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

	Страна	31.12.2016	Участие	31.12.2015	Участие
		BGN '000	%	BGN '000	%
Лавена АД	България	2,883	11.21	1,567	11.03
Олайнфарм АД	Латвия	1,796	0.77	1,553	0.77
Екстаб Фарма Инк - САЩ	САЩ	290	5.00	290	5.00
ООО Фармико	Беларус	172	2.00	172	2.00
Хидроизомат АД	България	131	10.65	132	10.65
ОДО ДКМ-Фарм	Беларус	100	2.00	100	2.00
БТФ Експат България	България	82	0.32	-	-
ООО Сеть Аптек	Беларус	70	2.00	70	2.00
Софарма имоти АДСИЦ	България	64	0.18	39	0.05
Тодоров АД	България	37	4.69	22	4.74
Монбат АД	България	-	0.02	-	-
Доверие Обединен Холдинг АД	България	-	-	2,805	19.88
Елана Фонд Паричен пазар	България	-	-	257	1.14
ДФ Елана Еврофонд	България	-	-	252	6.34

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Елана Агрокредит АД	България	-	-	67	1.26
Други		97	-	98	-
Общо		<u>5,722</u>		<u>7,424</u>	

Към 31.12.2016 г. сумата на „други“ инвестиции на разположение и за продажба в размер на 97 х.лв. (31.12.2015 г.: 98 х.лв.) включва много малки малцинствени участия на Групата в капитала на общо пет дружества (31.12.2015 г.: шест дружества).

Инвестициите в Екстаб Фарма Инк, САЩ и всички дружества в Беларус са оценени и представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване.

Към 31.12.2016 г. инвестициите на разположение и за продажба, оценени по справедлива стойност, са както следва:

	<i>брой притежавани акции</i>	<i>справедлива цена на акция</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>брой притежавани акции</i>	<i>справедлива цена на акция</i>	<i>31.12.2015</i>
			<i>BGN '000</i>			<i>BGN '000</i>
Лавена АД	30,100	53	2,883	29,393	52	1,567
Олайнфарм АД	108,500	14	1,796	108,500	14	1,553
Хидроизомат АД	318,889	0	131	318,301	0	132
БТФ Експат България	74,550	1	82			
Софарма имоти АДСИЦ	12,000	5	64	9,220	4	39
Тодоров АД	169,468	0	37	161,014	0	22
Доверие Обединен Холдинг АД	-	1	-	3,725,145	1	2,805
Елана Фонд Паричен пазар	-	-	-	1,667	0	257
ДФ Елана Еврофонд	-	-	-	958	0	252
Елана Агрокредит АД	-	-	-	64,350	1	67
Химимпорт АД	-	-	-	1,000	1	1
Общо			<u>4,993</u>			<u>6,695</u>

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на Групата, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние:

Йерархия на справедливите стойности

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност</i>	<i>(Ниво 1)</i>	<i>(Ниво 2)</i>	<i>(Ниво 3)</i>
	<i>31.12.2016</i>			
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Лавена АД	2,883	-	2,883	-

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Олайнфарм АД	1,796	1,796	-	-
Хидроизомат АД	131	131	-	-
БТФ Експат България	82	82	-	-
Софарма имоти АДСИЦ	64	64	-	-
Тодоров АД	37	37	-	-
Общо	4,993	2,110	2,883	-

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност 31.12.2015</i>	<i>Ниво 1</i>	<i>Ниво 2</i>	<i>Ниво 3</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Доверие Обединен Холдинг АД	2,805	-	-	2,805
Лавена АД	1,567	-	1,567	-
Олайнфарм АД	1,553	1,553	-	-
Елана Фонд Паричен пазар	257	257	-	-
ДФ Елана Еврофонд	252	252	-	-
Хидроизомат АД	132	-	132	-
Елана Агрокредит АД	67	67	-	-
Софарма имоти АДСИЦ	39	39	-	-
Тодоров АД	22	22	-	-
Химимпорт АД	1	1	-	-
Общо	6,695	2,191	1,699	2,805

Движението между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1, Ниво 2 и Ниво 3 е представено в следната таблица:

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Ниво 1</i>	<i>Ниво 2</i>	<i>Ниво 3</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо към 1 януари 2015 година	1,636	1,508	2,760	5,904
Покупки	356	95	894	1,345
Емисии на акции	70	-	-	70
Продажби	(180)	(115)	-	(295)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията <i>Финансови разходи - Нетна загуба от операции с ценни книжа</i>	7	-	-	7
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (<i>Приложение № 13</i>)	(4)	(70)	(401)	(475)
Нереализирана печалба/(загуба), нетно включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 13</i>)	306	281	(448)	139
Салдо към 31 декември 2015 година	2,191	1,699	2,805	6,695
Покупки	517	328	-	845
Емисии на акции	230	-	-	230
Продажби	(1,246)	(228)	(703)	(2,177)

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Трансфер към инвестиции в асоциирани дружества			(2,102)	(2,102)
Трансфер от Ниво 2 към Ниво 3	132	(132)	-	-
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - Нетна печалба от операции с ценни книжа	23	2	-	25
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (Приложение № 13)	(2)	(49)	-	(51)
Нереализирана печалба/(загуба), нетно включена в друг всеобхватен доход (Приложение № 13)	265	1,263	-	1,528
Салдо към 31 декември 2016 година	2,110	2,883	-	4,993

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу показва техниките за оценяване, използвани при оценките по справедлива стойност на ниво 2 и ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Подходи и техники за оценяване</i>	<i>Значими ненаблюдаеми входящи данни</i>
Ниво 2	<i>Подход на пазарните сравнения:</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните множители	-
Ниво 3	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на дисконтираните парични потоци	* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите * следпрогнозен ръст на нарастване на приходите * прогнозен годишен темп на ръст в разходите * дисконтова норма (на база WACC)
	<i>б. Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните множители (помощна оценка)	-

Количествена информация за оценките по справедлива стойност (Ниво 3)

Таблицата по-долу представя количествена информация относно оценките по справедлива стойност, при които са използвани значими ненаблюдаеми входящи данни (Ниво 3):

<i>Техника на оценяване</i>	<i>Ненаблюдаеми входящи данни</i>	<i>Диапазон средно претеглена величина</i>	<i>Взаимовръзка между значимите ненаблюдаеми входящи данни и оценяването по справедлива стойност – чувствителност спрямо ключовите предположения</i>

Дисконтирани
парични потоци

—

Приблизително оценената справедлива
стойност би се увеличила (намалила), ако:

* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите	* 1 % (среднопретеглен 1%)	* прогнозният годишен темп на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
* следпрогнозен ръст на нарастване на приходите	* 2 % (среднопретеглен 2 %)	* следпрогнозният ръст на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
* прогнозен годишен темп на ръст в разходите	* 0 % (среднопретеглен 0 %)	* прогнозният годишен темп на ръст на разходите е по-нисък (по-висок);
* дисконтова норма (на база WACC)	* 10.8 % (среднопретеглен 10.8%)	* дисконтовата норма е по-ниска (по-висока).

19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дългосрочните вземания от свързани предприятия към 31 декември са от дружества, свързани чрез ключов управленски персонал и свързани чрез основен акционер и включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Предоставени дългосрочни заеми на свързани предприятия	9,797	20,213
Вземане по дългосрочно предоставен депозит за наем	231	292
Общо	10,028	20,505

Дългосрочните заеми са предоставени на дружества, свързани чрез ключов управленски персонал.

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	31.12.2016		31.12.2015	
	'000			BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
				<i>в т.ч. лихва</i>		<i>в т.ч. лихва</i>	
евро	16,177	1.12.2018	3.50%	9,797	48	13,074	18
евро	3,272	1.12.2018	5.00%	-	-	7,139	739
Общо				9,797	48	20,213	757

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции).

Вземането по дългосрочно предоставен депозит е по сключен договор за наем на административни офиси с краен срок 01.08.2022 г.

20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на Групата към 31 декември включват:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Вземания по продадена инвестиция в дъщерно дружество	3,389	3,258
Предоставени заеми	405	240
Вземания по продажби на дълготрайни активи	325	-
Други	55	48
Общо	4,174	3,546

Вземанията по продадена инвестиция в дъщерно дружество в размер на 3,389 х.лв. (2,000 щатски долари), представляват вземания по продадена инвестиция в дъщерно дружество Екстаб Корпорейшън – САЩ - 75% от притежаваните акции. Вземанията са с отложено плащане и с очакван падеж 31.12.2018 г., когато се очаква да приключат нормативно определените действия по регистрации на разрешения на медицински продукти.

Предоставените заеми от Групата към 31.12.2016 г. са към трети лица, необезпечени и с договорен годишен лихвен процент от 8% (31.12.2015 г.: от 8%) и падежът е 14.11.2021 г.

Вземанията по продажби на дълготрайни активи са с падеж 10.04.2021 г.

21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

<i>Материалните запаси</i> включват:	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Стоки	94,411	78,904
Материали	32,198	34,916
Готова продукция	29,285	38,159
Полуфабрикати	8,159	5,262
Незавършено производство	4,346	5,888
Общо	168,399	163,129

<i>Стоките по видове са както следва:</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Таблетни форми	43,504	36,501
Ампулни форми	13,369	11,046
Сиропи	7,467	6,977
Консумативи, превързочни и апарати	4,774	5,172
Козметични стоки	4,413	2,305
Капки	3,970	3,425
Унгвенти	2,994	2,979
Хранителни добавки	2,708	473
Стоки в процес на доставка	1,900	4,262
Лиофилни	1,065	1,227
Други	8,247	4,537

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Общо	94,411	78,904
Наличната продукция към 31 декември и включва:		
	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Таблетни форми	17,670	22,493
Ампулни форми	4,337	5,811
Унгвенти	1,780	1,024
Сиропи	1,509	3,265
Спринцовки	708	383
Лиофилни	648	756
Други	2,633	4,427
Общо	29,285	38,159
<i>Материалите</i> по видове са както следва:		
	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Основни материали	29,472	29,501
Спомагателни материали	561	505
Технически материали	493	496
Резервни части	424	379
Материали в процес на доставка	223	3,078
Други	1,025	957
Общо	32,198	34,916
<i>Основните материали</i> по видове са както следва:		
	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Субстанции (активни съставки)	14,941	15,832
Химикали	3,663	4,370
Флакони, туби и ампули	2,732	3,032
Опаковъчни материали	2,728	1,962
Билки	2,278	1,201
Консумативи, превързочни и апарати	1,256	-
ПВС и алуминиево фолио	1,129	1,492
Други	745	1,612
Общо	29,472	29,501

Към 31.12.2016 г. са учредени особени залози върху материални запаси в размер на 66,154 х.лв. (31.12.2015 г.: 82,439 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 27, № 31 и № 38*).

22. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

<i>Търговските вземания</i> включват:	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Вземания от клиенти	217,090	205,624
Обезценка на несъбираеми вземания	(1,239)	(1,585)
Вземания от клиенти, нетно	215,851	204,039
Предоставени аванси на доставчици	3,590	1,712
Обезценка на аванси	(127)	(162)
Предоставени аванси, нетно	3,463	1,550
Общо	219,314	205,589

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева и евро.

Обичайно дружествата от Групата договарят с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби в диапазона от 30 до 180 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти или в случаите, когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти. Групата е определила обичаен кредитен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират експозицията на конкретния клиент, възможностите за погасяване (на клиента и чрез обезпечението) и вземат решение относно размера, признаването и начисляването на съответна обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
до 30 дни	73,627	61,638
от 31 до 90 дни	50,768	50,279
от 91 до 180 дни	4,059	2,980
от 181 до 365 дни	245	2,807
от 1 до 2 години	5	111
над 2 години	967	1,653
Общо	129,671	119,468

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
от 31 до 90 дни	22,085	15,651

от 91 до 180 дни	19,719	11,956
от 181 до 365 дни	21,288	15,597
от 1 до 2 години	13,225	12,162
над 2 години	9,617	6,631
Общо	85,934	61,997

Обичайно, при просрочените, но необезценени вземания, са били вече постигнати или са в процес на изготвяне споразумения за лихвено разсрочване на плащанията по тях за всеки конкретен клиент (включително санкциониращи лихви за забава).

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
от 31 до 90 дни	-	1,765
от 91 до 180 дни	44	3,978
от 181 до 365 дни	-	8,172
от 1 до 2 години	207	7,049
над 2 години	1,234	3,195
Обезценка	(1,239)	(1,585)
Общо	246	22,574

Размерът на обезценката е изчислен на индивидуална база, при прилагане на техниката на дисконтираните парични потоци, с дисконтова норма, определена на база цената на привлечения ресурс на дружеството, коригирана спрямо усреднената нетна доходност и консервативни прогнози за очакваните парични потоци, определени на основата на историята на длъжника и подписаните споразумения, респ. съдебни решения с него. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100% (Приложение 2.31.3).

Към 31.12.2016 г. са учредени особени залози върху търговски вземания в размер на 75,658 х.лв. (31.12.2015 г.: 86,876 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (Приложение № 27, № 31 и № 38).

Движение на коректива за обезценка

	31.12.2016 BGN'000	2015 BGN'000
Салдо в началото на годината	1,585	2,382
Отчетени обезценки	510	1,216
Изписани суми по несъбираеми вземания	(467)	(226)
Възстановена обезценка	(335)	(1,758)
Отписани обезценки при продажба на дъщерно дружество	(48)	-
Ефект от валутно-курсови преизчисления	(6)	-
Трансфер към обезценки на съдебни и присъдени вземания (Приложение № 24)	-	(29)
Салдо в края годината	1,239	1,585

Предоставените аванси на доставчици са текущи, основно в лева и в евро и са за покупка на:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Суровини и материали	2,139	740
Услуги	962	475
Стоки	215	265
Обезценка	(127)	(162)
Други	274	232
Общо	3,463	1,550

23. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземания от свързани предприятия включват:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	11,420	21,545
Вземания от дружества под общ индиректен контрол	3,902	5,889
Вземания от дружества свързани чрез основен акционер	49	-
Общо	15,371	27,434

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Предоставени търговски заеми	11,839	21,545
Вземания по продажби на продукцията и материали	3,496	5,889
Предоставени аванси	36	-
Общо	15,371	27,434

Предоставените търговски заеми на свързани предприятия са необезпечени към дружества свързани чрез ключов управленски персонал и дружества под общ индиректен контрол и са в размер на 11,839 х.лв. (31.12.2015 г.: 21,545 х.лв.).

Предоставените заеми са както следва:

Вид валута	Договорена сума (ориг.валута)	Падеж	Лихвен %	31.12.2016		31.12.2015	
				BGN '000	BGN '000 <i>в т.ч. лихва</i>	BGN '000	BGN '000 <i>в т.ч. лихва</i>
<i>на дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>							
евро	8,113	31.12.2017	4.10%	6,292	5	7,982	146

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

<i>лева</i>	6,000	31.12.2017	3.50%	4,472	72	4,636	1
<i>евро</i>	12,731	31.12.2017	3.05%	560	1	8,310	26
<i>лева</i>	190	31.12.2017	3.50%	96	-	114	-
<i>лева</i>	1,300	31.12.2017	5.50%	-	-	503	42
<i>на дружества под общ индиректен контрол</i>							
<i>бел.руб.</i>	186	30.6.2017	27.50%	157	11	-	-
<i>бел.руб.</i>	122	28.1.2018	27.50%	109	5	-	-
<i>бел.руб.</i>	70	24.3.2017	20.00%	67	-	-	-
<i>бел.руб.</i>	126	30.6.2017	27.50%	63	4	-	-
<i>бел.руб.</i>	23	28.2.2017	20.00%	23	1	-	-
Общо:				11,839	99	21,545	215

Вземанията по продажби на продукцията и материали са безлихвени и са в лева и в беларуски рубли.

Обичайно дружествата от Групата договарят срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията между 90 до 180 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции – активни съставки) до 30 дни. Групата е определила максимален кредитен период до 365 дни, за контрагентите по продажби – свързани лица. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират конкретните вземания и състоянието на дружество-длъжник, както и обстоятелствата по забавата и възможностите за погасяване, след което вземат решение дали да се признава и начислява обезценка на индивидуална база и в какъв размер.

Възрасовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
до 30 дни	1,751	2,265
от 31 до 90 дни	892	1,925
от 91 до 180 дни	28	380
Общо	2,671	4,570

Възрасовата структура на просрочените необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
от 31 до 90 дни	194	883
от 91 до 180 дни	219	32
от 181 до 365 дни	412	145
от 1 до 2 години	-	259
Общо	825	1,319

Движение на коректива за обезценка

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	24	141
Отчетени обезценки	-	-
Възстановена обезценка	-	-
Отписани обезценки по несъбираеми вземания	-	(117)
Салдо на 31 декември	24	24

Към 31.12.2016 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху вземания от свързани лица в размер на 18,229 х.лв. (31.12.2015 г.: 18,229 х.лв.) (*Приложение № 27 и №31*).

24. ДРУГИ КРАТКОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ

Другите вземания и предплатени разходи на Групата включват:

	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
<i>Съдебни и присъдени вземания</i>	4,127	4,308
<i>Обезценка на съдебни вземания</i>	(2,293)	(2,379)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	1,834	1,929
Данъци за възстановяване	6,669	5,418
Предоставени заеми на трети лица	2,593	2,940
Предплатени разходи	2,075	1,978
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата	316	314
Вземания по предоставени депозити като гаранции	303	554
Предоставени средства на инвестиционни посредници	81	440
Други	1,377	932
Общо	15,248	14,505

Съдебните и присъдени вземания са възникнали основно във връзка с продажби на държавни болнични заведения. За повечето от тях са договорени или в процес на договаряне погасителни планове. Поради тази причина ръководството на Групата е оценило необходимост само за частична обезценка на горепосочените вземания.

Към 31 декември 2016 г. Групата притежава 210,958.41 броя дяла в доверителен фонд Райфайзен /България/ Ликвидност (31 декември 2015 г. 210,958.41 броя дяла).

Притежаваните от Групата финансови активи по справедлива стойност през печалбата са класифицирани в Ниво 1 на йерархия на справедливите стойности (*Приложение №2.14.2*).

<i>Данъците за възстановяване</i> включват:	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Акциз	3,597	2,692
ДДС	2,301	882
Данъци от печалбата	768	1,839
Местни данъци и такси	3	5
Общо	6,669	5,418

<i>Предплатените разходи</i> включват:	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Застраховки	849	52
Абонаменти	733	518
Наеми	78	777
Реклама	48	43
Лицензионни и патентни такси	38	18
Ваучери	11	44
Други	318	526
Общо	2,075	1,978

Предоставените заеми на трети лица в размер на 2,593 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,940 х.лв.) са предоставени на шест предприятия (2015 г.: осем предприятия) – контрагенти с цел оборотни средства. Годишната договорена лихва по тези заеми за 2016 г. е между 4.3% и 8% (2015 г.: 5.05% и 7%).

25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Парични средства в разплащателни сметки	17,629	23,773
Обезценка на парични средства в разплащателни сметки (Приложение № 11)	(172)	(6,438)
Краткосрочни депозити	3,996	4,300
Парични средства в каса	846	1,393
Краткосрочно блокирани парични средства	99	86
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидирания отчет за паричните потоци	22,398	23,114
Блокирани парични средства по съдебни искове и по издадени банкови гаранции	126	372
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние	22,524	23,486

Паричните средства и парични еквиваленти, с които разполага Групата са деноминирани основно в лева, беларуски рубли и щатски долар (31.12.2015 г.: лева, украински гривни и евро).

Средното ниво на годишните лихвени равнища по разплащателните сметки в лева и валута е в границите от 0.01% до 1% (2015 г.: от 0.01% до 1%), а на депозитните сметки в лева и валута е основно в границите от 0.3% до 17% (2015 г.: от 0.3 % до 17%).

Към 31.12.2016 г. краткосрочно блокираните парични средства в размер на 99 х.лв. (31.12.2015 г.: 86 х.лв.) представляват основно блокирани средства по гаранции за изпълнение.

26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2016 г. регистрираният акционерен капитал на Софарма АД възлиза на 134,798 х.лв., разпределени в 134,797,899 акции с номинална стойност един лев за акция.

Акциите са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – София АД и Варшавската фондова борса.

Основният капитал на Софарма АД е увеличен с 2,797,899 броя нови акции с номинална стойност 1 лев всяка и емисионна стойност 4,14 лв., равна на справедливата цена на 1 акция на Софарма АД, във връзка с вливането на Българска роза – Севтополис АД в Софарма АД през 2015 г. За целта е било установено съотношение, изчислено на база справедлива стойност на чистата стойност на имуществата на двете дружества.

Обратно изкупените собствени акции са 5,813,582 броя в размер на 19,501 х.лв. (31.12.2015 г.: 5,481,145 броя в размер на 18,613 х.лв.).

Към 31.12.2016 г. дружеството има акции държани от негови дъщерни и асоциирани дружества както следва:

- от Унифарм АД – 151,166 броя (31.12.2015 г.: 191,166 броя);
- от Медика АД – няма (31.12.2015 г.: 27,573 броя);
- от Софарма Трейдинг АД – няма (31.12.2015 г.: 43,110 броя).

Законовите резерви в размер на 47,841 х.лв. (31.12.2015 г.: 45,256 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбата на дружеството-майка и включват изцяло сумите за фонд “Резервен”.

Преоценъчният резерв - за имоти, машини и оборудване в размер на 27,184 х.лв. (31.12.2015 г.: 23,445 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването на дружествата от Групата и техните справедливи стойности към датите на съответните редовни преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отчетен директно, чрез други компоненти на всеобхватния доход за годината.

Резерв по финансови активи на разположение и за продажба в размер на 2,806 х.лв. – положителна величина (31.12.2015 г.: 1,330 х.лв. – положителна величина) е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба до справедливата им стойност (включително консолидирания дял от изменението на този резерв в асоциирани дружества при оценката им по метода на собствения капитал).

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности в размер на 659 х.лв. – отрицателна величина (31.12.2015 г.: 2,563 х.лв. – отрицателна величина) е

формиран от курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисляването на валутата на финансовите отчети на чуждестранните дружества във валутата на представяне на Групата.

Резервът „Неразпределена печалба“ включва компонент „други резерви“, който съдържа разпределени суми от реализирани печалби от минали години на дружества от Групата и компонента „натрупани печалби и загуби“.

Към 31 декември *неразпределената печалба* е в размер на 256,103 х.лв. (31.12.2015 г.: 222,238 х.лв.), включва и признатата натрупана актюерска загуба в размер на 1,732 х.лв. (31.12.2015 г.: 1,601 х.лв.), отчетена при последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи във връзка с промяната в МСС 19 *Пенсионни и други доходи на наети лица*.

27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	Договорена сума на заема	Падеж	31.12.2016		Общо	31.12.2015		Общо
			Дългосрочна част	Краткосрочна част		Дългосрочна част	Краткосрочна част	
	'000		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Кредитни линии и заеми за оборотни средства								
лева	4,250	16.04.2023	1,094	209	1,303	1,304	210	1,514
евро	1,448	31.12.2017	-	510	510	488	578	1,066
евро	172	28.2.2021	213	67	280	-	-	-
евро	450	31.12.2017	-	162	162	162	173	335
лева	120	25.8.2020	64	24	88	88	24	112
евро	2,600	31.10.2016	-	-	-	-	4,946	4,946
евро	600	17.6.2018	-	-	-	4,052	-	4,052
бел.рубли	100	27.9.2017	-	-	-	-	92	92
бел.рубли	50	27.9.2017	-	-	-	-	49	49
бел.рубли	10	29.9.2016	-	-	-	-	10	10
евро	-	4.1.2016	-	-	-	-	72	72
Инвестиционни заеми								
евро	32,000	15.04.2021	23,844	7,185	31,029	30,819	7,380	38,199
евро	2,000	30.06.2018	489	975	1,464	1,467	974	2,441
евро	479	25.10.2018	220	276	496	496	276	772
Общо			25,924	9,408	35,332	38,876	14,784	53,660

Групата постепенно е установила политика на ежегодно преговаряне на условията на първоначално договорени дългосрочни кредитни линии, вкл. падежните срокове. От датата на преговарянето удължените кредитни линии се представят като краткосрочни банкови заеми (*Приложение № 31*).

Част от договорените дългосрочни заеми през 2015 г. не са включени в задълженията на Групата към 31.12.2016 г. поради освобождаване от контрол в две от дъщерните й дружества.

Получените банкови заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 4.9% или фиксиран до 12% или BELIBOR до 2% и за левовите

кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.5% (2015 г.: за евро - EURIBOR плюс надбавка до 4.9% или фиксиран до 12.5% или BELIBOR до 2%; за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.5%; и за беларуски рубли – до 36% фиксиран). Кредитите са за оборотни средства.

Инвестиционните кредити са с цел покупка на дълготрайни материални активи и разширение на дейността.

В полза на банките-кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотечи на недвижими имоти (*Приложение № 14*);
- Особени залози на:
 - машини и оборудване (*Приложение № 14*);
 - материални запаси (*Приложение № 21*);
 - търговски вземания (*Приложение № 22*).

Към 31.12.2016 г. не са учредени особени залози върху вземания от свързани лица, подлежащи на консолидация и елиминирани за целите на консолидирания финансов отчет (31.12.2015 г.: няма) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 27, № 31 и № 38*).

28. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала към 31 декември включват:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	4,106	4,022
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	259	177
Общо	4,365	4,199

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружествата от Групата, опериращи основно в *България, Украйна и Сърбия*, за изплащане на обезщетения на наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда в *България* всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране (*Приложение № 2.23*).

Задълженията на работодателя към персонала при пенсиониране за дружествата извън България, са както следва:

- *Сърбия* – работодателят е задължен да изплати 3 средни работни заплати;
- *Украйна* – работодателят има задължение да изплати между 7 и 15 лв. според трудовия стаж на работника и социални пенсии, които дружеството начислява след пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд;

- *Латвия и Беларус* – работодателят няма законово задължение към персонала при пенсиониране;
- *Казахстан* - съгласно Казахстанското законодателство работодателят няма законово задължение към персонала при пенсиониране;

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 31.12.2016 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 259 х.лв. (31.12.2015 г.: 177 х.лв.), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период от повече от 12 м. - до 2019 г. (2015 г.: до 2018 г.).

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Към 31 декември задълженията по финансов лизинг са по отменяеми договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва, както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
До една година (<i>Приложение № 37</i>)	1,046	1,068
Над една година	<u>2,642</u>	<u>1,957</u>
Общо	<u>3,688</u>	<u>3,025</u>

Минималните лизингови плащания по финансов лизинг са дължими както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
До една година	1,164	1,226
От една до три години	<u>2,793</u>	<u>2,143</u>
	<u>3,957</u>	<u>3,369</u>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	<u>(269)</u>	<u>(344)</u>
Общо	<u>3,688</u>	<u>3,025</u>

Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като „други текущи задължения” (*Приложение № 37*).

30. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Към 31 декември правителствените финансираия на дружествата от Групата включват:

	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>
Дългосрочна част на правителствени финансираия	9,011	9,343

Краткосрочна част на правителствени финансираня
(Приложение № 37)

	1,224	1,376
Общо	10,235	10,719

Към 31 декември получените правителствени финансираня са от следните дружества от Групата:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Софарма АД	6,365	6,868
Биофарм Инженеринг АД	2,093	2,604
Унифарм АД	879	1,238
Вета Фарма АД	769	-
Медика АД	129	-
Софарма Трейдинг АД	-	9
Общо	10,235	10,719

Правителствените финансираня са получени от дружествата в Групата по европейски оперативни програми и са свързани основно с придобиване на машини и оборудване (Приложение № 14 и Приложение № 38).

Краткосрочната част от финансиранята в размер на 1,224 х.лв. (31.12.2015 г.: 1,376 х.лв.) ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на консолидирания отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения” (Приложение № 37).

31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Краткосрочните банкови заеми на Групата към 31 декември са както следва:

<i>Вид валута</i>	<i>Договорена сума</i>	<i>Падеж</i>	<i>31.12.2016</i>	<i>31.12.2015</i>
	<i>'000</i>		<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Банкови заеми (овърдрафти)				
евро	19,000	31.10.2016	30,425	28,003
евро	10,000	31.10.2017	11,603	30,491
евро	10,000	25.04.2017	10,743	10,742
лева	10,000	31.1.2017	10,001	10,001
евро	5,000	25.4.2017	9,757	9,757
лева	20,000	21.4.2017	9,242	-
евро	10,000	20.03.2017	6,827	2,193
евро	6,196	1.11.2019	5,913	-
евро	3,000	25.04.2017	5,862	5,861
евро	7,000	13.2.2017	5,299	11,184
евро	2,500	04.09.2017	4,824	976
евро	3,500	02.09.2017	4,698	5,744

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

укр.гривни	59,000	31.12.2017	4,060	-
евро	2,050	31.10.2017	3,712	3,904
евро	3,198	28.5.2019	3,052	-
евро	2,154	15.2.2017	2,056	-
евро	1,528	29.5.2017	1,458	-
лева	1,000	20.12.2018	680	-
бел.руб.	500	21.10.2018	477	-
бел.руб.	350	19.3.2017	312	-
бел.руб.	300	30.01.2018	286	-
евро	590	31.8.2021	70	-
бел.руб.	150	22.2.2017	68	-
бел.руб.	15	31.1.2017	14	-
евро	10,000	31.01.2016	-	19,553
евро	5,000	15.08.2016	-	9,787
лева	293	30.04.2016	-	180
лева	500	20.09.2017	-	70
евро	5,000	15.08.2016	-	4
			131,439	148,450
Кредитни линии				
евро	8,434	31.1.2017	15,908	15,872
лева	10,000	31.1.2017	10,000	9,978
лева	10,000	30.10.2017	8,007	10,006
евро	5,000	31.08.2017	2,613	6,479
			36,527	42,335
Общо			167,966	190,785

Получените банкови заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 3% или фиксиран до 25.5%, или EONIA плюс надбавка до 2.1%; за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.26% ; за беларуски рубли – 36.8% фиксиран; и за украински гривни 16.5% фиксиран (2015 г.: EURIBOR плюс надбавка до 3% или фиксиран до 25.5%, или EONIA плюс надбавка до 2.1%; за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.26%; за щатски долари – фиксиран до 10% и за беларуски рубли – 27% фиксиран). Кредитите са за оборотни средства.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени особени залози на:

- машини и оборудване (*Приложение № 14*);
- суровини, материали и готова продукция (*Приложение № 21*);
- търговски вземания (*Приложение № 22*).

Към 31.12.2016 г. са учредени особени залози върху вземания от свързани лица, подлежащи на консолидация и елиминирани за целите на консолидирания финансов отчет в размер на 18,229 х.лв. (31.12.2015 г.: 18,229 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 27, № 31 и № 38*).

32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Търговските задължения</i> включват:	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Задължения към доставчици	91,490	87,046
Получени аванси от клиенти	989	394
Общо	92,479	87,440
<i>Задълженията към доставчици</i> са към:	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Доставчици извън РБългария	69,448	63,786
Доставчици от РБългария	22,042	23,260
Общо	91,490	87,046

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали, стоки и услуги. Средният кредитен период, за който обичайно не се начислява лихва по търговски задължения е до 180 дни.

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

<i>Задълженията към свързани предприятия</i> включват:	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Задължения към дружества под общ индиректен контрол	276	151
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	239	1,702
Задължения към дружества - основни акционери	25	102
Задължения към дружества, свързани чрез основен акционер	1	411
Общо	541	2,366
<i>Задълженията към свързани предприятия по видове са:</i>	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Задължения за доставки на стоки и материали	312	2,348
Други	229	18
Общо	541	2,366

Задълженията към свързани предприятия са основно за доставка на стоки и материали. Задълженията към свързани предприятия са текущи, в лева, безлихвени и не са обезпечени допълнително със специален залог или гаранция от Групата.

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРИ ЗА ФАКТОРИНГ

Дружества от Групата имат сключени договори за факторинг със Сосиете Женерал Факторинг ЕООД (Фактор) от 19.01.2016 г. и с „Приорбанк“ ОАО (Фактор) от 16.03.2016 г. за прехвърляне на съществуващи неизискуеми вземания от свои длъжници.

Към 31.12.2016 г. задължението по договора за факторинг е в размер на 22,861 х.лв.

35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и за социалното осигуряване включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Задължения към персонала, в т.ч.:	8,339	7,310
<i>текущи задължения по възнаграждения</i>	3,758	3,342
<i>тантиеми</i>	2,895	2,486
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	1,686	1,482
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	1,830	1,584
<i>текущи задължения по вноски към социалното осигуряване</i>	1,586	1,375
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	244	209
Общо	10,169	8,894

36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Задълженията за данъци включват:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
ДДС	5,776	4,976
Данъци върху печалбата	2,414	378
Данъци при източника	567	518
Данъци върху доходите на физическите лица	483	427
Други	57	69
Общо	9,297	6,368

До датата на издаване на настоящия консолидиран отчет в дружествата от Групата са извършени ревизии и проверки, както следва:

Дружество	Пълна данъчна ревизия	Ревизия по ДДС	Проверка по осигурително законодателство
Софарма АД	31.12.2011	30.11.2011	30.09.2013

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Софарма Трейдинг АД	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2004
Биофарм Инженеринг АД	31.12.2014	28.02.2015	30.04.2009
Момина крепост АД	31.12.2005	31.10.2006	31.10.2006
Фармалогистика АД	31.12.2005	31.03.2007	няма
Софарма Билдингс АДСИЦ	няма	30.11.2016	няма
Електронкомерс ЕООД	31.12.2005	30.04.2006	няма
Унифарм АД	31.12.2011	31.12.2011	31.08.2013
ПАО Витамини	31.12.2013	31.12.2013	01.04.2014
ООО Софарма Украйна	31.12.2014	31.12.2013	31.03.2016
СИА Бриз	31.12.2010	28.02.2014	31.12.2014
СООО Брититрейд	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011
ООО Табина	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2006
ОДО Алеан	28.02.2011	28.02.2011	28.02.2010
СООО Бризфарм	31.12.2012	31.12.2012	няма
ОДО Вестфарм	30.04.2005	30.04.2005	31.03.2004
ОДО БелАгроМед	28.02.2003	28.02.2003	30.05.2005
ООО Виватон плюс	29.02.2012	29.02.2012	29.02.2012
ООО Мед-дент	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2007
БООО СпецАфармация	31.03.2014	31.03.2014	31.12.2007
ООО Беллерофон	01.04.2010	01.04.2010	Няма
Медика АД	31.12.2002	31.01.2013	31.01.2016
ООО Мобил Лайн	31.03.2010	31.03.2010	31.03.2006
ООО Ивем и К	30.04.2008	30.04.2008	30.11.2007
ООО НПКФ Ариенс	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2010
ОДО Меджел	31.04.2013	30.04.2013	31.12.2012
Вета Фарма АД	няма	30.09.2016	30.06.2016
СалюсЛайн ОДО	31.10.2007	31.10.2007	31.03.2016

За дружествата в България данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи. За дружествата извън България данъчна ревизия се извършва както следва: в Украйна, Латвия и Беларус в тригодишен срок, в Полша, Казахстан и Литва – в петгодишен срок и в Сърбия – в десетгодишен срок.

На дружествата Фитопалаузово АД, ООО Фармацевт плюс, ТОО Софарма Казахстан, ООО Фарматея, УАБ ТБС Фарма, ООО Галенафарм, ООО Данафарм, Софарма Варшава ООД не са провеждани пълни данъчни ревизии, ревизии по ДДС и проверки по осигурителното законодателство.

37. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Другите текущи задължения</i> включват:	31.12.2016 BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Правителствени финансираня (<i>Приложение № 30</i>)	1,224	1,376

Задължения по финансов лизинг (<i>Приложение № 29</i>)	1,046	1,068
Задължения за дивиденди	711	749
Получени търговски кредити от трети лица	450	570
Присъдени суми по съдебни дела	343	359
Други	322	558
Глоби и неустойки	189	-
Удръжки от работните заплати	183	178
Общо	4,468	4,858

38. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела

Софарма АД

Във връзка с присъдена от Арбитражния съд в Париж сума в размер на 1,034 х. евро (2,022 х.лв.) Софарма АД завежда дела в Полша срещу бивши членове на Управителния съвет на осъденото дружество за нанесени вреди и неизпълнение на задължения относно обявяване на същото в несъстоятелност. Към 31.12.2016 г. делата са висящи в Областния съд и в Регионалния съд на Варшава.

Биофарм Инженеринг АД

През 2015 г. е извършена пълна данъчна ревизия на дружеството за периода 01.01.2010 г. – 31.12.2014 г., в т.ч. по прилагане ЗДДС за периода 01.11.2010 г. до 28.02.2015 г. В издадения ревизионен акт от 26.11.2015 г. данъчните органи определят допълнителни данъчни задължения в размер на 223 х.лв., от които 194 х.лв. (главница и лихви) по ЗДДС и 94 х.лв. (главница и лихви) корпоративен данък.

Дружеството е обжалвало издадения ревизионен акт и органите по приходите са възложили нова ревизия, която към момента на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет е приключила. В издадения ревизионен доклад от 06.07.2016 г. няма начислени допълнителни данъчни задължения за дружеството за корпоративен данък и са начислени лихви в размер на 2 х.лв. във връзка с ползван от дружеството и непризнат от данъчните органи данъчен кредит за 2011 година.

Поръчителства и предоставени гаранции

Софарма АД

Дружеството е съдлъжник по получени банкови кредити, издадени банкови гаранции, сключени лизингови договори, както и е гарант пред банки и доставчици на следните дружества:

	Период на падеж	Вид валута	Размер		Състояние на дълга на 31.12.2016
			Оригинална Валута	BGN'000	
Софарма Имоти АДСИЦ	2024 г.	евро	22,619	44,240	28,818
Минералкомерс АД	2017 г – 2021 г.	лева	701	701	585

Общо

29403

Дружеството е предоставило в полза на банки по получени заеми от свързани лица, следните обезпечения:

а) по заеми на дружества свързани чрез ключов управленски персонал:

- ипотечи на недвижими имоти – няма (31.12.2015 г.: 1,119 х.лв.) (Приложение № 14);

б) по заеми на трети лица:

- особен залог на материални запаси – няма (31.12.2015 г.: 2,623 х.лв.) (Приложение № 21);

Банкови гаранции

Софарма Трейдинг АД

Издадените за дружеството банкови гаранции възлизат на 10,486 х.лв. (31.12.2015 г.: 12,722 х.лв.) и са за гарантиране плащане към доставчици на стоки, за добро изпълнение - гарантиране бъдещи доставки на лекарствени и медицински продукти на болници по сключени договори за доставка, митническа гаранция и участие в търгове.

Банковите гаранции са издадени от:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Райфайзенбанк ЕАД	4,636	5,010
SG Експресбанк АД	3,967	3,936
ИНГ банк Н.В.	1,883	3,776
	<u>10,486</u>	<u>12,722</u>

Обезпечението по издадените банкови гаранции е както следва:

- Особен залог на стоки в оборот на стойност 9,801 х.лв. (31.12.2015 г.: 9,801 х.лв.) (Приложение № 21).
- Особен залог на вземания от клиенти с балансова стойност 2,347 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,347 х.лв.) (Приложение № 22);
- Към 31.12.2016 г. няма особен залог на ДМА (МПС) (31.12.2015 г.: 2 х.лв.) (Приложение № 14).

Унифарм АД

Към 31.12.2016 г. са издадени банкови гаранции на стойност 74 х.лв. в рамките на лимита по договора за кредит, банкова гаранция за договаряне на отстъпки по Наредба № 10 за лекарствени продукти към НЗОК в размер на 10 х.лв. и банкова гаранция в размер на 20 х.лв., обезпечена с парични средства.

По договор за издаване на множество банкови гаранции от 23.02.2012 г. са учредени залози на активи на дружеството както следва:

- Залог върху настоящи и бъдещи движими вещи (материали, готова продукция, стоки) с балансова стойност в размер на 400 х.лв.;

- Залог върху вземания по настоящи и бъдещи разплащателни сметки, открити в Банка ДСК ЕАД.

Електронкомерс ЕООД

Към 31.12.2016 г. издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 74 х.лв.

Активи, получени на отговорно пазене***Софарма Трейдинг АД***

Съгласно сключени договори за преддистрибуция, дружеството е приело на отговорно пазене стоки към 31.12.2016 г. в размер 4,046 х.лв. (31.12.2015 г.: на 2,892 х.лв.).

Значителни неотменяеми договори и ангажименти***Софарма АД***

Дружеството е получило три правителствени финансираня по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. (*Приложение №30 и Приложение № 37*), свързани с технологично обновление и модернизация на таблетно производство и внедряване на иновативни продукти в ампулно производство (*Приложение № 14*). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години след приключването на съответните проекти да не претърпяват значими изменения, засягащи същността и условията за изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставените финансираня подлежат на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договорите са спазени.

Унифарм АД

Дружеството е бенефициент по три договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за придобиване на активи. Съгласно клаузите на договорите, дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проектите, следва да останат в активите на бенефициента и региона получател (територията на Република България) за срок от минимум пет години, след изпълнение на цялата инвестиция. При неизпълнение на тези изисквания, предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на изготвяне на финансовия отчет всички изисквания по договора са спазени.

Биофарм Инженеринг АД

Дружеството е поело ангажимент по договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за срок 5 години след приключване на проекта за придобиване на:

- а) линия за производство на разтвори на аминокиселини за парентерално хранене, включваща компоненти за раздуване, пълнене и херметизиране в асептична среда, и
- б) изграждане на чисти помещения (таван „омега профил”, преградни стени, врати, блокиращи устройства, осветление, климатизация и други) (*Приложение № 14*). Срокът започва да тече от 27.04.2015 г. (датата, на която проектът окончателно е одобрен от финансиращата организация) и съгласно договора, проектът не трябва да претърпи значими изменения, засягащи неговата същност, условията за неговото изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на елемент от инфраструктурата или прекратяване на производствената дейност. При неизпълнение на тези

изисквания предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на одобрение за издаване на финансовия отчет всички изисквания по договора са спазени.

Софарма Трейдинг АД

Дружеството е бенефициер по договор за правителствено финансиране по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” по проект за разработване и внедряване на система за управление на информационната сигурност съгласно стандарта ISO 27001:2007 в размер на 82 х.лв. (Приложение № 30 и Приложение № 37).

Други

Софарма АД е изпълнило своите задължения по Закона за управление на отпадъците (ЗУО), поради което в отчета за финансовото състояние не са включени задължения за продуктова такса, независимо, че към датата на изготвяне на финансовия отчет все още няма официален документ, доказващ, че Екобулпак (организацията, в която дружеството членува) е изпълнил ангажиментите си по ЗУО.

39. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружествата от Групата и на привлечения от тях заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от тях инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката, определена от Съвета на директорите на дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Структурата на финансовите активи и пасиви е както следва:

	31.12.2016	31.12.2015
	BGN '000	BGN '000
Финансови активи	278,517	292,729

Кредити и вземания, в т.ч.:	272,479	284,991
Вземания и заеми (Приложение № 19, № 20, № 22, № 23 и № 24)	250,081	261,877
Парични средства и парични еквиваленти (Приложение № 25)	22,398	23,114
Финансови активи на разположение и за продажба	5,722	7,424
Инвестиции на разположение и за продажба (Приложение № 18)	5,722	7,424
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата (Приложение №26)	316	314
Финансови пасиви	322,977	339,389
Финансови пасиви по амортизирана стойност	322,977	339,389
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми (Приложение № 27 и № 31)	203,298	244,445
Други заеми и задължения (Приложение № 29, № 30, № 32, № 33, № 34 и № 37)	119,679	94,944

Валутен риск

Дружествата от Групата извършват своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти и поради това те са изложени на валутен риск.

Групата чрез дружествата в Беларус и Украйна осъществява стопански операции в тези страни и съответно има съществени експозиции в беларуски рубли и украински гривни. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на тези валути спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества. Останалите дружествата в чужбина реализират продажбите си предимно на местните пазари, което води до валутен риск и спрямо техните валути - сръбски динар, полска злота, литовски лит, щатски долар, английски паунд и казахстанско тенге.

Повечето от операциите на дружествата от Групата обичайно са деноминирани в български лева, като българския лев е фиксирани към евро, което редуцира потенциалната валутна волатилност за тези дружества от Групата.

За контролиране на валутния риск има въведена система в цялата Група на планиране на доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания. Експозициите на почти всички дъщерни дружества в България към валутен риск е незначителна, тъй като почти всички продажби са реализирани на местния пазар в български лева. Вносът на стоки е основно осъществен в евро. Заемите, когато са деноминирани в чуждестранна валута, са отпуснати основно в евро.

Активите и пасивите на Групата, деноминирани в български левове, представени по различните чуждестранни валути, са както следва:

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

<i>31 декември 2016 г.</i>	<i>в BGN</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в EUR</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в BYN</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в UAH</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в USD</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в друга</i> <i>валута</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>Общо</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	3,584	1,796	-	-	342	-	5,722
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата	316	-	-	-	-	-	316
Кредити и вземания, в т.ч.:	200,551	42,792	14,264	4,835	6,651	3,386	272,479
<i>Вземания и заеми</i>	<i>184,765</i>	<i>41,839</i>	<i>12,438</i>	<i>3,366</i>	<i>5,085</i>	<i>2,588</i>	<i>250,081</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>15,786</i>	<i>953</i>	<i>1,826</i>	<i>1,469</i>	<i>1,566</i>	<i>798</i>	<i>22,398</i>
Общо финансови активи	204,451	44,588	14,264	4,835	6,993	3,386	278,517
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	61,639	135,689	1,157	4,060	753	-	203,298
Други заеми и задължения	45,335	50,944	20,643	145	2,365	247	119,679
Общо финансови пасиви	106,974	186,633	21,800	4,205	3,118	247	322,977
<i>31 декември 2015 г.</i>	<i>в BGN</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в EUR</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в BYR</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в UAH</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в USD</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>в друга</i> <i>валута</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>	<i>Общо</i> <i>BGN</i> <i>'000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	5,529	1,553	-	-	-	342	7,424
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата	314	-	-	-	-	-	314
Кредити и вземания, в т.ч.:	185,120	66,247	11,759	7,471	7,471	14,394	284,991
<i>Вземания и заеми</i>	<i>170,093</i>	<i>64,738</i>	<i>10,753</i>	<i>5,784</i>	<i>5,784</i>	<i>10,509</i>	<i>261,877</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>15,027</i>	<i>1,509</i>	<i>1,006</i>	<i>1,687</i>	<i>1,687</i>	<i>3,885</i>	<i>23,114</i>
Общо финансови активи	190,963	67,800	11,759	7,471	7,471	14,736	292,729
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	67,933	167,293	9,148	-	-	71	244,445
Други заеми и задължения	27,673	40,227	20,945	272	4,024	1,803	94,944
Общо финансови пасиви	95,606	207,520	30,093	272	4,024	1,874	339,389

Ценови риск

Дружествата от Групата са изложени на ценови риск за материални запаси от три основни фактора:

а) евентуално нарастване на доставните цени на суровините, материалите, доколкото значителна част от използваните суровини са от внос и заемат съществен дял от разходите за производство;

б) евентуално нарастване на доставните цени на стоките; и

в) нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние ръководството на Групата прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

Групата е изложена на значителен ценови риск и по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба, най-вече чрез дружеството-майка. За целта неговото ръководство следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, ръководството е взело решение за редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика Групата е прилагала различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски работи.

Групата работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с голям брой български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с държавните болнични заведения също изисква политика на отложени плащания. Налице е концентрация на значителен кредитен риск в този тип контрагенти, които формират 47% от търговските вземания на Групата (31.12.2015 г.: 44%). Той се минимизира чрез въведени процедури за подбор и текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на тези търговски партньори. При просрочване на вземанията от тези контрагенти Групата е определила срок от 30 дни, след който започва действия по събиране на вземанията. За *клиенти - болнични заведения* започва начисляване на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитния период и при положение, че просрочията не бъдат погасени, след още 30 дни прави среща с ръководството с цел подписване на спогодба за разсрочване, а при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело. За *клиенти-аптеки* при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период се спират последващите продажби към тях на отложено плащане, а ако просрочията не бъдат погасени до 45-тия ден, се спират всички продажби и се водят преговори за сключване на спогодба и при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) за други контрагенти се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Групата, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащане.

Анализът, който извършва Групата, включва, но не се ограничава с посещение на обекта на клиента, а също и събиране на информация за месечните обороти, както и се изисква в някои от случаите издаване на запис на заповед в полза на дружество от Групата в размер на 130% - 135% от отпуснатия кредит. Тези лимити се преглеждат на месечна база. Клиенти, които не могат да покрият критериите за кредитоспособност, могат да извършват покупки срещу заплащане в брой.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния, финансовия и търговския директор на дружеството-майка и респективно от ръководствата на дъщерните дружества. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на Групата. Групата има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти. Ръководството на Групата текущо наблюдава и регулира, формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти общо за Групата.

Паричните средства в Групата и разплащателните операции са съсредоточени основно в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството-майка и на дъщерните предприятия се съобразяват с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал и рейтинг на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Групата генерира и поддържа значителен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за Групата е основната стопанска дейност на дружествата от нея, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния общ ликвиден риск, Групата работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на матуритетите на активите и пасивите, контрол върху изходящите парични потоци и осигуряване на текущо им балансиране спрямо входящите, вкл. предоговаряне на падежите и оптимизиране структурата на дълговете, увеличаване и вътрешно реструктуриране на собствено генерирани средства и тяхното инвестиране.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на Групата, класифицирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на консолидирания отчет. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година
Матуритетен анализ

31 декември 2016 г.

	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 до 2 г	от 2 до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	37,214	14,877	57,293	71,912	9,508	18,429		209,2 33
Други заеми и задължения	59,617	42,180	11,366	4,274	1,101	1,410	-	119,9 48
Общо пасиви	96,831	57,057	68,659	76,186	10,609	19,839	-	329,1 81

31 декември 2015 г.

	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 до 2 г	от 2 до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN'00	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'00	BGN'00
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	27,768	20,866	31,504	131,994	13,479	24,367	2,409	252,3 87
Други заеми и задължения	40,430	42,271	9,786	1,415	622	1,180	-	95,70 4
Общо пасиви	68,198	63,137	41,290	133,409	14,101	25,547	2,409	348,0 91

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са: парични средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства от Групата под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците и структурата на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност се поддържат в благоприятен размер за дружествата от Групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководствата на дружествата от Групата, заедно с това на дружеството-майка, текущо наблюдават и анализират експозицията на съответното дружество спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

	безлихвени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Лихвен анализ				
31 декември 2016 г.				

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Финансови активи на разположение и за продажба	5,722	-	-	5,722
Кредити и вземания, в т.ч.:	219,065	7,764	45,966	272,795
<i>Вземания и заеми</i>	207,993	15	42,389	250,397
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	11,072	7,749	3,577	22,398
Общо финансови активи	224,787	7,764	45,966	278,517
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми		174,984	28,314	203,298
Други заеми и задължения	93,032	23,247	3,400	119,679
Общо финансови пасиви	93,032	198,231	31,714	322,977
	<i>безлихвени</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Общо</i>
<i>Лихвен анализ</i>				
<i>31 декември 2015 г.</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	7,424	-	-	7,424
Кредити и вземания, в т.ч.:	201,117	7,568	76,620	285,305
<i>Вземания и заеми</i>	191,267	15	70,909	262,191
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	9,850	7,553	5,711	23,114
Общо финансови активи	208,541	7,568	76,620	292,729
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	988	233,288	10,169	244,445
Други заеми и задължения	91,716	2,729	499	94,944
Общо финансови пасиви	92,704	236,017	10,668	339,389

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Групата цели да създаде и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в нейния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала. Аналогичен подход се прилага и на ниво индивидуално дружество от Групата по отношение на неговата капиталова структура и финансиране.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в консолидирания отчет за финансовото състояние и паричните средства и паричните еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал (вкл. неконтролиращото участие) и нетния дългов капитал. Характерното и за двата представени периода е, че Групата финансира дейността си както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа определено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и заеми (банкови, търговски). През 2016 г. стратегията на ръководството на дружеството - майка е да се поддържа съотношение в рамките на 28-45% на ниво „група” (2015 г.: 35-

45%). В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала към 31 декември:

	<i>2016</i> <i>BGN'000</i>	<i>2015</i> <i>BGN'000</i>
Общо дългов капитал, в т.ч:	206,986	247,470
<i>Заеми от банки</i>	203,298	244,445
<i>Заеми и задължения по финансов лизинг</i>	3,688	3,025
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	(22,398)	(23,114)
Нетен дългов капитал	184,588	224,356
Общо собствен капитал, принадлежащ на групата	482,949	457,640
Общо капитал, принадлежащ на групата	667,537	681,996
Съотношение на задлъжнялост	0.28	0.33

Показаните задължения в таблицата по-горе са оповестени в *Приложения № 27, № 29 и № 31*.

Справедливи стойности

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и банковите депозити, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голяма част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в консолидирания отчет за финансово състояние на база пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което те са представени по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар, със стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени.

Ръководството на дружеството-майка счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

40. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Телекомплект Инвест АД	Дружество - основен акционер	2016 г. 2015 г.

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 година

Донев Инвестмънтс АД	Дружество - основен акционер	2016 г.	2015 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество свързано чрез основен акционер	2016 г.	2015 г.
Софпринт груп АД	Дружество свързано чрез основен акционер	2016 г.	2015 г.
Елфарма АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г.	2015 г.
Телсо АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г.	2015 г.
Телекомплект АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г.	2015 г.
ДОХ група	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	до 20.12.2016 г.	2015 г.

Сделките със свързани лица са както следва:

<i>Доставки от свързани лица:</i>	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
<i>Доставки на материални запаси от:</i>		
Дружества свързани чрез основен акционер	6,846	8,577
Асоциирани дружества	1,040	567
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	80	373
	7,966	9,517
<i>Доставки на услуги от:</i>		
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	3,454	3,349
Дружества свързани чрез основен акционер	2,671	2,619
Дружества основни акционери	252	227
Асоциирани дружества	190	-
Съвместни дружества	142	-
Дружества под общ индиректен контрол	-	1
	6,709	6,196
<i>Доставка на дълготрайни материални активи от:</i>		
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	74	20
Дружества свързани чрез основен акционер	2	-
Асоциирани дружества	1	-
	77	20
<i>Доставки за придобиване на дълготрайни активи:</i>		
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	4,869	7,000
	4,869	7,000
<i>Начислени дивиденди на:</i>		
Дружества основни акционери	4,227	-
Дружества под общ индиректен к-л, чрез ключов УП	475	-
	4,702	-

	<u>24,323</u>	<u>22,733</u>
<i>Продажби на свързани лица</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Продажби на материални запаси за:		
Съвместни дружества	11,201	2,986
Асоциирани дружества	1,161	7,431
Дружества свързани чрез основен акционер	585	783
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	-	6,601
	<u>12,947</u>	<u>17,801</u>
Продажби на услуги за:		
Дружества свързани чрез основен акционер	196	42
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	64	404
Дружества под общ индиректен контрол	-	133
Асоциирани дружества	-	21
	<u>260</u>	<u>600</u>
Други продажби за:		
Асоциирани дружества	124	-
Дружества свързани чрез основен акционер	12	-
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	-	2
	<u>136</u>	<u>-</u>
Лихви по предоставени заеми:		
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	1,485	2,603
	<u>1,485</u>	<u>2,603</u>
	<u>14,828</u>	<u>21,004</u>

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в *Приложения № 19, № 23 и № 33*.

Съставът на ключовия управленски персонал на Групата включва оповестения в Приложение № 1 изпълнителен директор и членове на Съвета на директорите на дружеството-майка. Допълнително към него са включени и изпълнителните директори, членовете на Съвета на директорите и управителите на дъщерните дружества от Групата.

Възнагражденията и другите доходи на ключовия управленски персонал са в размер на 5,021 х.лв. (2015 г.: 4,771 х.лв.), и са:

- текущи възнаграждения – 4,512 х.лв. (2015 г.: 4,300 х.лв.);
- тантиеми – 509 х.лв. (2015 г.: 471 х.лв.).

41. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 22.02.2017 г. е вписано заличаването на търговско дружество „Медика - Здраве“ ЕООД в Търговския регистър при Агенцията по вписванията.